

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2010 – 2013

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Hana Procházková

Motorkářská subkultura a její ohlas v médiích

Praha 2013

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Libor Svoboda, Ph.D.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR COMBINED STUDIES

2010 - 2013

BACHELOR THESIS

Hana Procházková

Biker subculture and its reception in media

Prague 2013

The Bachelor Thesis Work Supervisor:

Mgr. Libor Svoboda, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 29. března 2013

Hana Procházková

Poděkování

Chtěla bych poděkovat Mgr. Liboru Svobodovi, Ph.D. za odborné rady a vedení při psaní mé bakalářské práce.

Anotace

Hlavním tématem bakalářské práce jsou motorkáři, jejich subkultura a ohlas v médiích. Cílem této práce je na základě dostupné literatury, zdrojů a ojedinělých objektivních informací charakterizovat tento osobitý subkulturní svět, jeho specifika, přiblížit pojem slova motorkář a jeho životní styl. Další část práce se zaměřuje na problematiku motorkářských klubů „MC“ a snaží se také odpovědět na otázku, do jaké míry jsou v českém prostředí tyto kluby nebezpečné, poplatné organizovanému zločinu, nebo zda jde především o svérázný druh subkultury. Text bakalářské práce je systematicky doplňován informacemi od členů motorkářských klubů, kteří se v této subkultuře pohybují 13 a 18 let. Poslední část je pak věnována ohlasu v médiích a jejich vlivu na veřejnost.

Klíčové pojmy

Agrese, média, motocyklové kluby, motorkáři, subkultura, životní styl.

Annotation

The main theme of bachelor work is bikers, their subculture and its reception in media. The main goal is to characterize, with help of available literature, sources and objective information, this distinctive subculture, its specifics, to explain the word „biker“ and his lifestyle. Further part of the work is dedicated to problematics of biker MC clubs and is trying to answer the question to what degree are those clubs dangerous in czech environment, whether they are related with organized crime or they are just part of distinctive subculture. Text of bachelor work is systematically supplemented with information from members of biker clubs, who are part of this subculture for 13 and 18 years. The last part is dedicated to reception of this subculture in media and their influence on public opinion.

Key words

Aggression, biker clubs, bikers, lifestyle, media, subculture.

OBSAH

ÚVOD	8
1 PŘEHLED A ROZBOR LITERATURY	10
2 MOTORKÁŘSKÁ SUBKULTURA	13
2.1 Vymezení pojmu subkultura	14
2.2 Styl subkultury jako komunikace	15
2.2.1 Styl a vzhled motorkářů	16
2.2.2 Styl a vystupování motorkářů	20
2.3 Motorkářská identita	23
3 MOTOCYKLOVÉ KLUBY A JEJICH AKCE	26
3.1 Internetové a „virtuální“ kluby	28
3.2 Motocyklové kluby „MC“	30
3.2.1 Hells Angels Motorcycle Club	34
4 HISTORIE MOTORKÁŘSTVÍ.....	38
4.1 Původ termínu „One Percenter“	39
4.1.1 Charakteristické znaky „One Percenter“	40
4.2 Vznik prvních motocyklových klubů	41
4.3 Historie motocyklů Harley-Davidson	42
4.3.1 Chopper	44
5 POJEM A VÝZNAM MÉDIÍ	46
5.1 Ohlas motorkářské subkultury v médiích	48
ZÁVĚR	52
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	54
SEZNAM OBRÁZKŮ	57
SEZNAM PŘÍLOH	58
PŘÍLOHY.....	I

ÚVOD

Proč jezdím? „Motorka se stala mou součástí, je to jako moje druhé srdce! Bez jízdy bych už to nebyl já.“ Gullit¹

Když jsem přemýšlela, o čem budu psát svou bakalářskou práci, napadlo mě jako první téma subkultur. Sama k žádné nepatřím, ale vždycky jsem je ve svém okolí registrovala a často jsem si říkala, proč si na nich jejich členové tak zakládají. Na motorkářskou subkulturu mě navedl jednak vedoucí mé práce, který mi sdělil, že by bylo vhodné, abych někoho z členů této subkultury znala osobně, ale zároveň abych nebyla přímo jejím příslušníkem, příznivcem nebo odpůrcem. To kvůli případné zaujatosti, ať už v kladném nebo záporném slova smyslu. Zadruhé pak byl můj výběr tématu ovlivněn tím, že znám několik motorkářů, kteří tímto životním stylem žijí, jízdu na motocyklu milují i vše co k tomu patří a nejsou to žádní pro společnost nebezpeční vyvrhelové, tak jak jsou často vykresleni v domácích i světových masových médiích. A právě tento protiklad mě lákal k většímu poznání této svérázné subkultury.

Samotná problematika motorkářské subkultury je zejména v letních měsících diskutabilním tématem veřejnosti. V médiích jsme informováni o případech trestné činnosti této subkultury, které se týkají převážně rvaček, problematických motorkářských srazů, bezohledných jezdců porušujících pravidla a ohrožujících své okolí. Z toho důvodu bývá také postoj majoritní společnosti vůči této skupině převážně negativní a plný slov o nebezpečí, alkoholu, drogách či prostituci. Na druhé straně motorkáři, vyjma „pozérů“, kteří existují všude, sami sebe vidí jako jedince, kteří o svobodě a volnosti nejen mluví, ale také ji i prožívají. Motocyklistický svět je, dle slov jeho zástupců, světem přátelství, solidarity, svobody a také vzrušení a adrenalinu.

Vzhledem k nedostatku domácích, ale i zahraniční odborné literatury, není záměrem této bakalářské práce charakterizovat celkovou problematiku motorkářství ve světě nebo uvedenou subkulturu dopodrobna zkoumat či posuzovat a podle výsledků ji následně vyzdvihovat nebo naopak většinově zatracovat. Účelem této práce je vystihnout podstatu této subkultury, přiblížit význam slova motorkář, koho si pod ním představit a

¹ Úryvek z rozhovoru respondenta, který je uveden v příloze A této bakalářské práce

pokusit se nahlédnout do jejich osobitého světa a přispět tím alespoň k částečnému zbourání zdi mýtů, bájí a polopравd, které tuto subkulturu obklopují.

Je důležité si uvědomit, že sami motocyklisté, kteří používají převážně termín motorkáři, se od sebe rozlišují a nelze je takzvaně házet do jednoho „pytle“. Nejvíce tajemství je okolo motocyklových klubů, které se hlásí k jednomu procentu. Přestože v zahraničí jsou to pro policii převážně gangy, lze o této „nálepce“ celkem polemizovat. V uzavřeném světě motocyklových klubů je zajisté velký prostor pro organizovaný zločin, který je i často provozován, ale na druhé straně je nepravděpodobné si myslet, že mezi jejich členy přestali existovat tací, kterým jde čistě o jmenovaný adrenalin, svobodu a přátelství. Proto se nabízí otázka ohledně českých „MC“² klubů, zda jsou i ony zapleteny do organizovaného zločinu nebo zda jsou spíše pouhou osobitou subkulturou se svými pravidly a světem, který pro českou společnost nepředstavuje vážnější hrozbu? Tuto otázku jsem si pokládala při zpracování uvedené práce.

Původně mi rozhovor na téma motorkářská subkultura přislíbilo několik příslušníků „MC“ klubů. Ovšem získat nezkrácené informace u této skupiny je velice obtížné a zrovna tak není úplně jisté, zda všechny informace z literatury jsou relevantní. Zda zprávy novinářů nebo přímo odpadlých členů, kteří se pohybovali například v prostředí motocyklového klubu Hells Angels MC jsou pravdivé nebo spíše upravené podle toho, co sami motorkáři sdělit chtěli, anebo byly za účelem větší senzačnosti upraveny přímo autorem. Proto bylo důležité, aby se podařilo získat takové respondenty, kteří, třeba i pod rouškou úplné anonymity, byli ochotní sdělit pravdivé údaje. Nakonec na tuto podmínku přistoupili dva respondenti a to s tím, že buď na položenou otázku odpoví nezkráceně a pravdivě, nebo na ni neodpoví vůbec. Oba pocházejí z různé části motorkářského spektra a v jeho hierarchii zastávají rozdílné pozice. Kvůli zachování jejich anonymity jsou v práci uvedeni pod přezdívkami, které si sami vybrali a vzali tak současně na vědomí, že budou v této práci pod nimi vedeni.

Uzavřený „MC“ svět poskytuje relevantní informace jen velmi vzácně, ať už z důvodu vlastní ochrany, anebo udržování si určitého tajemna kvůli vymezování se vůči majoritní většině. V této práci jsou proto rozhovory s respondenty systematicky uvedeny pro doplnění nebo do kontrastu k informacím z literatury.

² Označení MC je zkratka z anglického „Motorcycle Club“ – motocyklový klub

1 PŘEHLED A ROZBOR LITERATURY

Vzhledem k tomu, že se tato práce zabývá motorkářskou subkulturou, bylo důležité si nejdříve přiblížit a rozvést pojem subkultury. Za přínosnou literaturu pro tuto práci lze považovat publikaci *Subkultura a styl* od Dicka Hebdige. Autor je britský sociolog a teoretik médií a na příkladech různých subkultur rozvádí, jak významnou roli hrají v jejich dějinách média. V souvislosti se subkulturami nelze opomenout publikaci Josefa Smolíka *Subkultury mládeže*, který přináší podrobnou analýzu různých subkultur mládeže a čtivým způsobem seznamujeme čtenáře s formováním určitých subkultur v minulosti i současnosti a definuje pro tuto práci důležité pojmy jako kultura, subkultura nebo životní styl. Kniha *Průvodce sociologií* od sociologa a esejisty Jana Jandourka je vhodná pro svoji značnou přehlednost a srozumitelnost v oblasti sociologických trendů se zaměřením na současné realie české společnosti.

V úvodu následujícího přehledu a rozboru literatury, která se týká motorkářů, je podstatné uvést, že při shromažďování literatury bylo zjištěno, že tato subkultura reprezentuje téma, které není v České republice dostatečně zpracováno v odborné literatuře. Kromě literatury technického směru, chybí odborné publikace z oblasti kulturní antropologie a sociálních věd, které by se přímo týkali motorkářů v České republice. Pro doplnění a obohacení informační základny ohledně motorkářské subkultury je proto zejména klíčová kniha *One percenter: legenda o motorkářích mimo zákon* od Dave Nicholse. Autor je šéfredaktor magazínů motocyklového časopisu *Easyriders*, který se dočkal i vydání v českém jazyce a zaměřuje se především na svět chopperů, customů³ a motocyklů stavěných na zakázku a informuje o novinkách z Ameriky i Evropy. Kniha samotná pak přibližuje vzestup a pád subkultury jednoprocetářů, kteří se vymezili proti 99% motorkářské většině. Historii amerických motorkářů se věnuje i kniha *Born to be wild: historie amerických motorkářů a motocyklů 1947-2002* od Paula Garsona, která mi při zpracování práce pomohla mnoha informacemi hlavně o historii vzniku jedné z nejznámějších značek motocyklů, a to Harleye-Davidsona.

³ Chopper - je motocykl, jehož rám byl upraven tak, aby vznikl větší úhel, pro zavěšení předního kola a je u něj charakteristická menší nádrž a vysoká řídítka a u customu jde o přizpůsobení motocyklu k obrazu svého majitele, často vychází z úprav jako u Chopperu

Pro rozbor negativního chování motorkářské subkultury, které je společností většinou hodnoceno jako nežádoucí a nepřijatelné, je z odborné literatury přínosná publikace *Agrese, násilí a psychologie moci v životě i v procesu psychoterapie* od filosofa a lékaře Jana Poněšického. Autor se věnuje otázkám odlišnosti agrese a násilí, zaměřuje se na to, odkud se bere v lidech nenávist, co vyvolává pocity agrese a zda tato agrese je pouhým vyústěním vystupňovaných násilných tendencí, nebo může jít i o obranu či o zabránění situace bezmoci, kdy jedinec již nechce být za žádnou cenu v pozici oběti. Agresí se také zabývá Ivo Čermák v knize *Lidská agrese a její souvislosti*. Tento autor, který je vědeckým pracovníkem Psychologického ústavu Akademie věd, se pozastavuje nad neustálým přibýváním agrese ve společnosti, věnuje se druhům agrese, jejich definicím a mapuje tuto důležitou a velmi diskutovanou část lidské psychiky. Otázkami agresivity a násilí se zabývá také tým autorů Slavomil Fischer a Jiří Škoda v publikaci *Sociální patologie: analýza příčin a možnosti ovlivňování závažných sociálně patologických jevů*. Autoři zde uvádějí, že násilí bývá často za agresivitu zaměňováno a agresivní chování může být například vyvoláno i neschopností jedince zdravě se sociálně prosazovat.

Kniha, která poskytla podstatné informace ohledně problematičtějšího termínu identita je *Social Identity* od britského sociologa Richarda Jenkinse. Autor pokládá otázky ohledně našeho poznání, kdo jsme a podle čeho nás ostatní identifikují či do jaké míry je možné stát se někým nebo něčím jiným než tím, čím právě jsme a jestli je vůbec možné „být prostě sám sebou“. Diskursivním formováním sociálních identit se věnuje i publikace *Mozaika v re-konstrukci: formování sociálních identit v současné střední Evropě* editorů Czaby Szaló a Igora Nosála.

O Klubu Hells Angels MC se dovídáme převážně z médií. S jiným pohledem na tento klub přišel jeden z jejich zakladatelů Ralph Barger, který napsal knihu o tomto společenství s názvem *Hell's Angel – Pekelný anděl: život a doba Sonnyho Bargerova a motocyklového klubu Pekelných andělů*. Autor se zaměřuje na vznik oaklandské odnože tohoto klubu, motocykly Harley-Davidson a v neposlední řadě také na založení celosvětového bratrstva motorkářů. Otázkou zůstává, do jaké míry je tato kniha autentická, ale z knih, které se zabývají tímto klubem, je jako jediná autorizovaná. O Hells Angels píše i Miroslav Němec v knize *Mafie a zločinecké gangy: aktuální problémy vzniku výskytu a působení zločineckých gangů a mafii a boj proti nim* a jak už

sám název napovídá, soustřeďuje se na tento klub ve smyslu gangu a s ním souvisejícího organizovaného zločinu.

Vzhledem k tomu, že masová média mají v současných společnostech významnou a stále vzrůstající důležitost je podstatnou publikací v této oblasti pro svoje cenné informace *Úvod do teorie masové komunikace* od profesora oboru masová komunikace na Amsterodamské univerzitě Denise McQuaila. Tato kniha přehledně probírá zásadní oblasti zkoumání masových médií a posloužila jako další informační základna pro tuto práci.

2 MOTORKÁŘSKÁ SUBKULTURA

Motorkářská subkultura je zvláštní fenomén, který vyvolává u lidí, obzvláště v letních měsících, značnou pozornost. V tuto dobu se na silnicích na svých hlučných strojích začínají objevovat ve větším množství jedinci, kteří svým zjevem a chováním vybočují z běžného lidského průměru. Tyto rozdíly jsou nejvíce patrné v případech, kdy motorkáři, oblečení v kožených oděvech, jezdí společně na silnicích ve více početných skupinách. Tyto skupiny pak vyvolávají v obyvatelích určité obavy a pro některé představují dokonce hrozbu.

Zájem veřejnosti o tuto subkulturu však není zdaleka vyvolán pouze na základě vzhledu a chování jejích představitelů, ale hlavně kvůli pověsti, která je provází. O tuto, zejména negativní reklamu, se zasadila převážně média. V poválečných letech v USA hledali nového „mediálního“ nepřítele a našli ho právě v této subkultuře. (Garson, 2010, s. 52)

Samotní motorkáři se však od sebe rozlišují. Nejčastěji se jedná o jedince, pro které se jízda na jejich oblíbených strojích stala životním stylem. Ve Smolíkově publikaci (2010, s. 38) se můžeme v souvislosti s tímto termínem dozvědět, že životní styl obsahuje hodnoty člověka, které upřednostňuje a tím ovlivňuje své chování ve způsobu využívání materiálních a sociálních životních podmínek. Uvedené lze také posuzovat z hlediska trávení volného času.

Dle Jandourka (2001, s. 243) pojem životní styl označuje souhrn určitých norem, ať už psaných nebo nepsaných, komplex identifikačních vzorců a životních podmínek, které lidé zohledňují ve svých vzájemných vztazích a chování. Podoba tohoto stylu je pak ovlivňována životním cyklem, tradicí, společenskými rolemi apod. Pokud se jedná o výrazný životní styl, může přejít v subkulturu.

Přestože subkultura není jednoznačně dána: „*je často definována prostředím, v němž je tolerováno a provozováno něco, co je majoritou považováno za deviantní nebo co skutečně deviantní je (např. podle platných zákonů) – potom obvykle bývá ostatní společností odmítána, odsuzována, stavěna do podřadné pozice a může čelit i hostilním postojům. Pokud není považována přímo za deviantní, požívá v očích majority alespoň vědomí jinakosti a odlišnosti.*“ (Smolík, 2010, s. 32)

Motorkářská subkultura je pro mnohé značně výrazná svým specifickým životním stylem a existuje napříč kulturami a národy. Její odlišnost vnímá velká část veřejnosti. Někteří ji odmítají či odsuzují, třebaže jsou mezi motorkáři podstatné rozdíly. Tyto rozdíly jsou rozebrány v následujících kapitolách.

2.1 Vymezení pojmu subkultura

Podobně jako pojem kultura provází i pojem subkultura jistá nejednoznačnost. I přes relativně krátkou dobu užívání nabyl tento termín množství rozdílných významů a existuje pro něj řada odlišných definic. Jedná se o přirozený vývoj, protože subkultur existuje velké množství různých druhů a definice, které se zaměřují na jejich popis, nemohou být tudíž shodné.

Od čtyřicátých let minulého století začal být tento termín ve společenských vědách čteněji používán především pro označení dílčí varianty většinového kulturního celku, s nímž má jen některé znaky shodné. (Smolík, 2010, s. 16)

Kulturní různost se často projevuje i v rámci jedné společnosti. Jen zřídka je nějaká společnost kulturně jednotná, protože uvnitř daného státu může žít několik etnik a odlišných skupin. V takovém případě pak hovoříme o subkulturách. „*Subkultura je kultura nějaké dílčí skupiny, která je odlišná od subkultury většinové, která může být vnímána jako kultura oficiální.*“ (Jandourek, 2008, s. 61)

Obecně můžeme říci, že subkultura je minoritní komunita, která má jiné sociální normy, odlišný hodnotový systém, životní styl, rozdílné chování i prožívání, a tím se odlišuje od majoritní společnosti.

Dílčí skupina se může vytvořit i v rámci určité věkové kategorie. V tom případě pak hovoříme o subkultuře mládeže. Vedle některých podobných subkultur, které mohou mít kratšího trvání a jsou víceméně módní záležitostmi, mají jiné subkultury stálejší ráz včetně větší soudružnosti a silnějšího vědomí sebe samých.

Subkultura je specifická do jisté míry i tím, že objeví-li se její nový druh, je téměř vždy provázen vlnami negativních článků v tisku, které se pohybují v rozmezí úděsu, odmítání na jedné straně a fascinací či pobavením na druhé. Na titulních stránkách různých tiskovin pak dominují ohromující a zastrašující titulky. Pozornost médií

většinou přitahují nejdříve stylistické inovace subkultury, a až později jsou tiskem či policií „odhaleny“ deviantní nebo protispolečenské aktivity zahrnující například bitky, vandalismus či „zvířecí chování“. A ty pak slouží k „dovysvětlení“ původního překročení zvyklostí např. v oblékání. (Hebdige, 2012, s. 143)

To, do jaké míry se členové určitých subkultur odlišují od majoritní společnosti, je různé. Mohou to být vcelku nepatrné odchylky, či již celkem velké rozdíly, anebo může přímo jít o radikální distancování se od převládající kultury. V tomto případě už lze mluvit o kontrakultuře. (Jandourek, 2008, s. 62)

2.2 Styl subkultury jako komunikace

Jednotlivé subkultury se odlišují od většinové společnosti, ale také od sebe navzájem, právě stylem. Styl tak vypovídá o určité komunitě a může být chápán ve formě symbolu či znaku. Symbol je komunikačním prvkem, který představuje osobu, určitou skupinu, věc nebo myšlenku. „*Je to zkrátka cosi viditelného, co zastupuje něco, co samo vidět není, přinejmenším ne teď a tady.*“ (Jandourek, 2008, s. 58)

Mezi příklady uvedené komunikace můžeme uvést vzhled, vystupování a argot. „*Styl tak jedince „vysvobozuje“ proti stádnosti a „normalizaci“, často šokuje většinovou společnost a v mnoho případech jde především o vymezení proti „většině“ – mainstreamu.*“ (Smolík, 2010, s. 36)

Komunikovat můžeme různými prostředky. Určitý způsob komunikace je typický pro každou kulturu či subkulturu. Komunikaci tvoří systém vzájemných, zcela, či částečně propojených znaků.

Subkultura záměrně udržuje svojí odlišnost vůči převládajícím normám a komunikuje s okolím právě prostřednictvím svého stylu, který je pro ni velmi významný. Ať už se jedná o oblečení, argot, hudbu, tanec, motocykly atd. Předměty, které jsou součástí stylu, patří mezi znaky a styl jako takový tak představuje zprávu. Tato komunikace pak vytváří „pointu“ subkulturních stylů. Je termínem, který dominuje všem ostatním označením. Pro širší okolí je vyslanou zprávou, jejímž prostřednictvím promlouvají všechny další zprávy. (Hebdige, 2012, s. 157)

Příslušníci subkultury se vyčleňují v rámci převládající kultury a odlišují se od ní výše uvedenými komunikačními specifiky. Některé normy dominantní kultury přímo negují, ale přesto jsou její součástí a podílejí se na jejím chodu a fungování.

Rozdílné subkulturní styly mají odlišné stupně rozchodu se společností. Otázkou zůstává, co konkrétně pro své příslušníky jejich subkultura znamená, jaký jim osobně dává smysl a nakolik jsou si jednotliví členové více či méně vědomi toho, co svým stylem vyjadřují a jakým způsobem to dělají.

Gullit: „Motorka se stala mou součástí, je to jako moje druhé srdce! Bez jízdy bych už to nebyl já. Tvrdě sem na HD⁴ dřel, abych si ho koupil, když sem si pro něj byl na Šalamounce, tak sem si na dvorku tam vedle něj sed a poslal všechny pryč... měl sem V.V. zaplatit –prodejce... tehdy sem řek, ať počká, že to musím vstřebat. To byl moment mého absolutního štěstí! A každá jízda někam za hranici všedních dní mě dělá šťastným!“

2.2.1 Styl a vzhled motorkářů

Běžná představa laika o motorkářích, značně podpořena médii, je celkem jednoznačná. Drsná potetovaná individua s dlouhými zcuchanými vlasy a vousy, oblečená ve špinavých džínových vestách či kožených oblecích, představující potenciální hrozbu.

Gullit: „Veřejnost bere podle mě motorkáře jako magory, co se chtějí zabít a předvádět, i když v poslední době, čím víc je motorka dostupná, tak se z ní stává dopravní prostředek, jako auto. A motorkář je kde kdo. Je to škoda!“

Je důležité si ale uvědomit, že média informují hlavně o „outlaw“ motorkářích. Jako například při posledním sjezdu motocyklového klubu Hells Angels v Praze. V Americe i u našich západních sousedů je tento klub považovaný jednoznačně za gang, proto i v České republice se mobilizovaly policejní jednotky k ochraně široké veřejnosti. A pro

⁴ HD je zkratka amerického motocyklu Harley - Davidson

média to bylo dostatečně zajímavé téma, aby se jím obšírněji zabývala. Faktem je, že tento „mediální obraz“ není úplně přesný, neboť nezahrnuje celou skupinu motorkářů.

Harry: „A u nás se dělaly zátarasy a šílené prověrky, jako by měla přijít zkáza na celou Českou republiku, prostě slušná hysterie. Před Džbánem u fakulty nás zátarasama lifrovali do koridoru, fotili nás ze předu a ze strany. Tak tomu policajtovi říkám, že co blbnou, že ten sraz není nic mimořádného, že je prostě jen každý rok a pokaždé v jiné zemi a že zase skončí. Byl to takový ten týpek z kriminálky, žádný blbec, a ten mi řekl, že sám neví, proč je to takhle hustý. Prostě nařízení. Tady u nás je také zřízena na policii skupina, která nás má na starosti jako emsíčka, ale na rozdíl od Ameriky, tady to teda mají celkem pohodlný.“ (smích)

Co se týká oblečení, můžeme motorkáře nezdědka spatřit v koženém oblečení, cestovních kombinézách nebo častěji kvůli pohodlí už i ve speciálních textilních oděvech. V případě oblečení z kůže je to z části dílem stylu a z části nutnost. Kožené oblečení totiž slouží jako „druhá kůže“ při případném pádu a je pořád ještě odolnější vůči prodření než textil. Pád z motocyklu nemusí být sice nijak dramatický, ale pokud jezdec zrovna nejede po trávníku, čeká ho zákonitě značná plošná odřenina, což sebou nese minimálně velmi bolestivé a dlouhodobé následky – jde o tzv. „silniční lišej“. Potkáme-li tedy v letních měsících sedět někoho na motocyklu v pouhých šortkách a tričku, tak se jedná nejpravděpodobněji o příležitostné majitele skútrů. Tito řidiči obvykle nejedou rychle a ani daleko a s bolestivými následky „silničního lišeje“ se dosud nesetkali, proto tuto prevenci dosti podceňují.

Harry: „Kůže je praktická věc, já jezdím nejradši v džínách nebo v maskáčích. Není povinnost nosit kůži. Pro motorkáře je dobrá kvůli zimě a taky proti tomu, když se vybouráš, že se neodřeš, džíny se většinou prodřou a odřenina děsně bolí. Pokud potkáš motorkáře v kraťasech, tak to je ten typ, co jede jen kolem komína a kterej to fakt ještě nezažil.“

Vrátíme-li se k úpravě vlasů a vousů, u běžného motorkáře se jedná spíše o individuální záležitost, než o striktně udržovaný styl subkultury.

Harry: „Tak dlouhé vlasy už máme jenom dva. Všichni chodí na plešato a dlouhé vousy jsou při rvačkách dost nepraktický. Ne, ohledně image ohoz není tak důležitý, nic nemáme striktně dáno. Barvy jsou důležitý...“

Základem každého motorkáře jsou mimo helmy, pevné boty, dlouhé rukávy i nohavice a rukavice bez ohledu na počasí. Mluví-li se o stylu, pak jde o specifický výběr této základní výbavy. U kožených bund se jedná například o tzv. křiváky, které mají zipy našité na straně a nikoliv uprostřed oděvu. U obuvi jsou to pak často takzvané motorkářské „koně“ s přezkami neboli harness boots. Nechybí většinou také šátek, džínová vesta s našitými klubovými barvami a sluneční brýle.

Harry: „Také je dobré mít pevnou obuv, ale na motorce, třeba já osobně, nosím vojenskou pevnou obuv, pevnej kotník. Německý kanady jsou dobrý. Český kanady, to je u kotníku pěkná žvýkačka, to se moc hejbe a není to moc pevný.“

Motorkářský styl v současnosti, ale doznal změn. Ještě celkem nedávno byl textilní oděv na motorce ojedinělým úkazem, a někdy se jeho nositel stal dokonce i terčem výsměchu a ironických poznámek. Počáteční nedůvěru v tento materiál ale převážily praktické výhody textilu, a tak bundy i kalhoty z pevné textilní látky začaly mezi některými motorkáři rychle domácnět.

Gullit: „Nejradši jezdím v džínách...pevný tenisky, triko a textilní bunda. Prostě na pohodu a vzadu na moto... nepromokavý spacák, a to stačí!“

Harry: „Takže kůže není z hlediska image důležitá, ale když má někdo rozum a zkušenosti, tak ji mívá. Doba jde dopředu, už se dají nosit i některé textilní ohozy, jsou pro nás sice trochu k smíchu, ale proč ne, je to každého věc.“

Vliv na tuto změnu mají samozřejmě motocykly. Zatímco před dvaceti lety se motorkářská komunita dělila prakticky jenom na majitele chopperů a supersportů, kde stylovým oblečením těchto jezdců byla hlavně kůže kvůli image, dnes je skladba českého motoparku mnohem různorodější a daleko více se dbá na komfort. Nové jsou

hlavně cestovní modely, ohledně kterých jde o pohodlí oblečení nesrovnatelně víc než o design. Jezdí také mnohem víc skútrů, kde se jejich majitelé pro změnu snaží o co nejcivilnější vzhled, a nakonec už ani jezdec na chopperu či sportovní motorce, oblečený do textilu, není v partě považován za žádného zvláštního exota. Pokud ovšem nepatří do nějakého motocyklového klubu, kde je oblečení striktně dáno.

Kromě oblečení a úpravy vlasů či vousů, patří k motorkářskému image ještě tetování. Ve většině případů se jedná o tetování dobrovolné, ve smyslu, že pokud si členové myslí, že ke „správnému“ motorkáři prostě patří, nechají si ho udělat. *„Některé kluby po členech vyžadují, aby si během prvního roku v klubu nechali udělat klubové tetování. Většina si je nechá vytetovat na záda, aby se vyhnuli dotěrným pohledům veřejnosti. Držiteli barev je dovoleno mít vytetováno logo klubu a motto přímo na těle.“* (Nichols, 2010, s. 174)

Gullit: „Tetování je dobrovolné, znaky klubu jsou skoro tabu... ty dnes v klubu Wild Horde může mít dlouholetý člen... Tetování mám a pořád v něm pokračuji. Je to stejné, jako když si upravuji motorku podle sebe. Takový nekončící příběh...nejde přestat.“

Harry: „Není povinný, tetování je dobrovolný, ale když odcházíš, je to na dohodě s klubem. Pokud odejdeš ve zlým, s tím, že jsi udělal ňákou potvoru na klub, třeba finanční nebo na někoho něco řekl. Bavíme se teď o tetování klubovém, to znamená, že máš vlastně tohle (ukazuje své tetování znaku Pekelných Andělů), máš tohleto křídlo třeba na zádech... Takového tetování se musejí zbavit ti, co byli vyhozeni a udělali něco špatného. Může si to nechat odstranit sám, má na to určenou nějakou dobu, aby to sundal. Pokud odejde sám, třeba ze zdravotních nebo finančních důvodů a klub ho třeba nepřesvědčí, aby zůstal, že to není žádný problém, že třeba nebude muset nějakou dobu platit poplatky, tak mu klub nebrání, aby odešel. Pak si tam přidá datum odchodu, ale v nějakém spojení s klubem je často i dál. U nás se to prakticky nestalo, to spíš venku, ale ti, co jsou tam od začátku, ty skalní, tak ty neodcházejí nikdy, je to jejich svět.“

Zmínili jsme se již o vzhledu, tetování, oblečení, ale image motorkáře dotváří převážně jeho motocykl. Právě ten především tyto jedince odlišuje. U svátečních nebo víkendových jezdců nalezneme většinou jiné druhy značek než u jezdců silničních, enduro (motokros) nebo členů MC klubů. Členové MC klubů preferují silné motorky

nad 500ccm. Často se jedná právě o Harleye-Davidsona. Kromě toho, že uvedený motocykl je legenda, popsal Barger ve své knize (2004, s. 45) další z důvodů obliby této značky: „*Na harleyích je nejlepší jejich zvuk... všichni milují ten skvělej rachot. Další věc, kterou majitelé harleyů mají rádi, je kroucí moment při nízkých otáčkách, tu hrubou sílu, která z motoru vychází. Ta se zatraceně rychle vytratí, jakmile překročíte rychlost devadesáti mil v hodině. Většina jezdců na harleyích na vysokou rychlost kašle, raději mají ten kroucí moment na spodku, to bubláni mezi nohama, který vám dává pocit síly.*“

2.2.2 Styl a vystupování motorkářů

Pro motorkáře je známá mantra „Live to ride, ride to live“. Šest slov, které vystihují krásu motorkářského prožitku. Od této „lásky“ k motorkám a jízdě na ní se také odvíjí i jejich vystupování.

Motocyklisté jsou povětšinou společenšší jedinci, kteří se rádi druží. Pokud jsou motorkáři členy nějakého motocyklového klubu, jejich chování je tímto klubem ovlivněno. Některé kluby si stojí za svými záležitostmi a jejich členové se za sebe postaví, ať se děje cokoli. V maléru si zavolají klidně v ranních hodinách a jsou připraveni si navzájem pomoci. Posiluje to jejich soudržnost a vědomí „správného“ klubu.

Mluví-li nějaký motorkář o „bráchovi“ nemusí se jednat nutně o člena klubu, ale o termín, který označuje prakticky kohokoliv, kdo věnuje svůj volný čas převážně motocyklům, bez ohledu na značku. Právě motocykl je společným prvkem, který odstraňuje bariéry ohledně věku, pohlaví, politického názoru či národnosti. (Garson, 2010, s. 12)

Obecně lze říci, že to, co na vystupování motorkářů dráždí veřejnost, je hlavně skutečnost, že motorkáři se chovají v pozitivním i negativním smyslu jinak, než by se od nich očekávalo. Nelze ovšem opominout jejich agresivní a násilné chování. Bez ohledu na to, že tisk si všímá hlavně negativního chování těchto jedinců. Což neprávem může vyvolat dojem, že se u nich objevují pouze vzorce agresivního a násilného

chování. Ale na druhou stranu, kdyby toto negativní chování u motorkářů neexistovalo, neměla by média o čem informovat.

Pro motorkáře je často násilné a agresivní chování spojeno s ochranou skupiny. Přispívá k tomu také to, že se objevuje množství nových motocyklových klubů a soupeření mezi kluby probíhalo vždycky. Zrovna tak, jako rivalita existuje u jiných skupin, nevyhnulo se ani motorkářské subkultuře. Jinou kapitolou jsou zneprátené jednoprocenní kluby, kde jejich vzájemná nenávisť přetrvává desítky let a kde prostředníky jejich potyček nejsou jen pěsti, tyče a nože, ale také zbraně. Tyto souboje jsou opět mediálně vděčná témata a přispívají k potvrzení všeobecného negativního vnímání této subkultury.

Ale protože agresivita a násilí pronikají naprosto celou společností a není to jen otázka subkultur, věnuje se tomuto tématu rozsáhlá literatura. Lze však shrnout, že pro agresivní chování je charakteristické hlavně destruktivní zaměření.

Česká scéna „MC“ klubů má zatím jedno specifikum. „MC“ klub Hells Angels tu nemá své tradiční rivaly, tak jak je tomu v zahraničí. Se všemi „MC“ kluby v České republice je víceméně ve spojení.

Gullit: „Česká MC scéna je zvláštní, tady je královská 81⁵ a ostatní kluby je podporují. Není to jako jinde, kde 81 mají konkurenty (Bandidos, Mongols, Outlaws) takzvaně velká čtyřka. I když v posledních letech se sem některé kluby tlačí, zatím se ale neuchytily. Podle mě je to ale jen otázka času...“

Harry: „Ne, tady v českých poměrech nemáme v MC klubech žádného nepřítel. Všichni se v rámci možností respektujeme a při zvolení dalšího klubu mezi MC má každý klub svůj hlas. Musíme si akorát dávat bacha v zahraničí, kde velká čtyřka má své celé zastoupení. Třeba, když přejíždíme přes teritorium Bandidos MC, tak bychom měli zakrýt barvy a neprovokovat, je to pravidlo o ničem, nehrajeme si na to a nezakrýváme se. A zatím bez problémů...“

Pokud chceme blíže rozebírat negativní chování této subkultury, je důležité se podívat na definici násilí, agrese a agresivity. V Poněšického publikaci (2010, s. 17) se uvádí, že

⁵ „81“ je jiné označení pro Hells Angels Motorcycle Club. Jejich počáteční písmena „H“ a „A“ jsou v abecedě na osmém a prvním místě

agrese je slovo, které nevyjadřuje žádný druh chování nebo zážitek, ale je spíše abstrakcí, která zahrnuje určité emoce a vnitřní impulsy k činu. Jedná se zejména o zuřivost, nepřátelství, vztek, zlobu, pohrdání, a to vše ve spojení s představivostí jak se někomu pomstít, někoho zničit, zabít, degradovat, včetně dalšího chování, jímž je způsobena někomu újma. Což je vnímáno velmi negativně, přesto tato agrese může být i spojena s pozitivní věcí, např. bojem za svobodu. Agrese je dále z psychologického hlediska chápána jako vrozená pudová vlastnost nebo získaná vlastnost v reakci na určitou frustraci, kdy frustrace je chápána jako „překážka“, která zabraňuje jedinci dosáhnout nějakého cíle.

Násilí bývá z agrese vyčleňováno a je definováno jako úmyslná snaha někomu fyzicky ublížit. Přičemž agrese představuje motivační zdroj násilí, zatímco násilí může být jen jedním z projevů agrese v lidském chování. Oproti tomu termín agresivita je pojímán v neširším slova smyslu jako náchylnost k agresivnímu chování. (Čermák, 1998, s. 12-13)

Z hlediska společenského ohrožení pak agresivitu rozdělujeme na různé typy. Tyto druhy agresivity se ovšem posuzují jinak z pohledu psychologického, medicínského nebo sociologického. Pokud chceme rozlišit způsoby agresivního chování na ty, které jsou společensky nebezpečné, je nejvhodnější rozdělení na zlostnou agresivitu, instrumentální agresivitu a spontánní agresivitu. (Fischer, Škoda, 2009, s. 47)

Při posuzování motivů agresivity a její nebezpečnosti nás proto u motorkářské subkultury zajímá hlavně zlostná a instrumentální agresivita. U zlostného typu jde nejčastěji o vyjádření nesouhlasu prostřednictvím impulsivního afektivního projevu, který tak nebezpečný není. Daleko horší je to v případě odplaty, projevů zášti a nenávisti. V tomto případě jde již o zaměřené jednání z hlediska cíle, a to už nebezpečné je. U instrumentálního typu jde převážně o případy odvrácení nebezpečí a škod. Nebo také o ochranu vlastní, či ochranu osob blízkých. Zde je to společensky nebezpečné v případě, když se jedná o aktivní jednání zaměřené na uspokojení potřeb. Například pokud motorkář nepřiměřeně „chrání“ svoji přítelkyni, které se někdo jen na něco zeptal a on toho využije ke rvačce pod záminkou její ochrany.

Závěrem lze konstatovat, že vyjma vážných „konfliktů“ mezi některými jednoprocenními kluby, kdy se objevují i střelné zbraně, motorkáři řeší raději své spory

pěstmi, neboli klasickou rvačkou, než prostřednictvím soudů. Patří sem i osobní souboje za účelem zajištění místa v hierarchii skupiny. Otázkou ovšem zůstává, do jaké míry se toto „vyřizování“ děje kvůli opravdové ochraně klubu, odvrácení nebezpečí, ochraně svojí nebo blízké osoby či kvůli impulsivnímu vyjádření nevole a do jaké míry jsou to jen záminky k reálnému pozorovatelnému omezování, „poškozování“ lidí nebo věcí za účelem uspokojení vlastních „agresivních“ potřeb.

Harry: „Nemůžeme si dovolit, abychom byli otloukánci. Aby si třeba v hospodě kdejakej blbec řekl... hele tamhle sedí ten sráč z emsíčka, dáme mu do držky. Tohle se stává. Musíme se chránit. Kluci mají teď zrovna podmínky. Stalo se to, že došlo ke konfliktu s vojákama. Namakaní, měli výcviky ohledně zabítí a dostali od nás do držky. Bylo to fifty fifty. Ten jeden se doslova posral strachy. To víš, my bojujeme vším, co je po ruce... Nakonec utekli a podali na nás trestní oznámení, ale to víš, máme blbou pověst, prý nepřiměřená obrana a taky jsme museli platit za to, že nějakou dobu byli v nemocnici. Začalo to rvačkou, ten napadený nás zavolal na pomoc, my si takhle pomáháme... A tyhle frajeři to neunesou a místo, aby nám to oplatili, tak dávají trestní oznámení. Přece, když se v hospodě porveš, tak se hned nezaštiťuješ policajtama? Chlapský přece je, tak příště dostanete vy a víc a né hned pomoc, pomoc policie a přitom to byli velký cvičený hromotluci a kluci byli proti nim docela malí...“

2.3 Motorkářská identita

Termín identita náleží mezi problematické pojmy sociálních věd. V odborné literatuře se setkáváme s množstvím prací, které se tomuto tématu věnují. Autorská pojetí bývají odlišná převážně tím, jak dalece se autoři zaměřují na skupiny nebo jednotlivce, a zdali se soustřeďují na vnitřní jádro osobnosti jedince nebo se orientují na navenek projevovanou proměnlivost lidského jednání.

V publikaci Szaló a Nosála (2003 s. 16) se uvádí, že: „*pojmem identity odkazuje k ideji specifické formy vědění, která typifikuje osoby a lokalizuje je ve světě tak, že jim připisuje podobnosti a rozdíly.*“

Tento pojem, ve své vágní podobě, již zaujal své místo v běžném jazyce a ani Jenkins ho ve své publikaci přímo nezavrhuje. Identita však není předmětem, který může

kdokoliv vlastnit, ale identifikace je proces, na kterém se každý z nás podílí svým vlastním jednáním. Identita nám de facto pomáhá rozlišovat, kdo jsme, kdo jsou ti ostatní a kým jsme podle těch ostatních my. A abychom se mohli ztotožnit se svojí skupinou, ať už je jakákoliv, jsme většinou nuceni se současně proti ostatním skupinám vymezit. Britský sociolog se dále zabývá otázkami, jestli je vůbec možné být prostě sám sebou a do jaké míry je možné stát se někým nebo něčím jiným než tím, čím právě jsme?⁶ (Jenkins, 2008, s. 17).

Pojem identita tak vyjadřuje způsoby, jakými se jednotlivci a skupiny odlišují ve vztazích k jiným jednotlivcům a skupinám. Zatímco termín identifikace je systematické ustanovení a označení vztahů podobnosti a rozdílnosti mezi jednotlivci, skupinami a mezi jednotlivci a skupinami. (Tamtéž, 2008, s. 18)

Pokud zaměříme svoji pozornost na motorkářskou subkulturu, je podstatné si uvědomit, že se nejedná o homogenní skupinu. Existuje sice hodně společných znaků, které na této subkultuře stojí, ale sami motorkáři poukazují mezi sebou na určité rozdíly.

Gullit: „Pro MC je na prvním místě klub! A motorka je třesinka na dortu. A motorkaření život. Někteří pro ni i dýchají! Kdežto u spolků je to víkendová záležitost a spíš koníček, ale tím neříkám, že jsou míň motorkáři... je to o lidech. Někdo to má jako pózu a někdo jako svůj život...i mezi MC jsou pozěři.“

⁶ There are many questions to ask about identity and identification. How do we know who we are, and how do others identify us? How does our sense of ourselves as unique individuals square with the realisation that, always and everywhere, we share aspects of our identity with many others? How can we reconcile our routine sense of ourselves as consistently 'who we are' with the knowledge that we can be different things to different people and in different circumstances? To what extent is it possible to become someone, or something, other than what we now are? And is it possible to 'just be myself'? This book offers a sociological framework within which to think about these questions. Identification is a particularly seductive sociological topic because of the way in which it focuses the sociological imagination on the mundane dramas, dreams and perplexities of everyday human life. It brings together C. Wright Mills' 'public issues' and 'private troubles' and makes sense of each in terms of the other. To put this in another context, 'identity', as a meta-concept that, unusually, makes as much sense individually as collectively, is strategically significant for social theoretical debates about 'structuration' and the relationship between the individual and the collective (Parker 2000; Stones 2005)

- 'Identity' denotes the ways in which individuals and collectivities are distinguished in their relations with other individuals and collectivities.

- 'Identification' is the systematic establishment and signification, between individuals, between collectivities, and between individuals and collectivities, of relationships of similarity and difference.

Harry: „Ten hlavní rozdíl je ten, že my prudíme ty druhý (smích)... Na srazech mají emsíčka separé, motorky mají třeba za šňůrou, oddělené od ostatních a hlídají jim to prospekti. Některým klubům to vadí, ale je to hlavně proto, že někdo o půlnoci ožralej půjde okolo tvý motorky, povalí ji, ty mu sice dáš do držky, ale tu škodu ti nikdo nezaplátí. To se začalo dělat jen kvůli tomuhle. Ne, že by se emsíčka chtěli za každou cenu separovat. Prostě ty víš, že tam můžeš mít brašnu, veškerý věci a doklady, že to nemusíš cpát do stanu nebo někam, kde budeš spát. Tím se také lišíme od těch normálních klubů. Také třeba tím, že si na silnicích pomáháme. Ale už také nezdravíme jiný. Dříve jezdilo motocyklů málo, znali jsme se, teď má nějakého skútra kde kdo, to bychom se uplácali...Pomáháme si třeba tím, že když letíme na sraz do jiné země, platíme letenku, ale přespáváme u nich a naopak.“

Nejmarkantnější rozdíly se týkají motocyklů. A motorkáři se od sebe odlišují na jezdce, kteří jezdí na chopperech, harleyích nebo na motorkách terénních, cestovních či sportovních. Jejich vzájemné soupeření však většinou probíhá zejména na úrovni klubů nebo podobných organizovaných skupin. A právě tyto skupiny se hlavně podílí na vytváření motorkářské identity a vymezují se tak vůči těm „ostatním“.

3 MOTOCYKLOVÉ KLUBY A JEJICH AKCE

Jak bylo již v předchozích kapitolách uvedeno, motorkář je tvor družný, třebaže ho média často pasují do vlka samotáře, a proto se rád přidává do organizovaných spolků nebo je dokonce spoluzakládá. Tyto spolky mají svá specifická pravidla, a to podle potřeb sdružujících se jedinců. Ovšem, ať už jsou ta pravidla jakákoliv, jejich nedodržování se netoleruje. Stát se členem například takového „MC“ klubu není jednoduché, klub vyžaduje od členů značné nasazení, nejen časové, ale na oplátku nabízí svoje přátelské a solidní zázemí.

V současnosti existuje ve světě velké množství různých motorkářských organizací, spolků a „MC“ klubů. Kromě některých zneprátených výjimek se mnoho z nich přátelí a navzájem se zvou na pořádané motocyklové srazy.

Ani Česká republika není v tomto ohledu výjimkou a řada těchto motorkářských organizací včetně „MC“ klubů vznikla a stále vzniká i na našem území. Ať už se jedná o komerční organizace, kde se za členství platí nebo se pouze sdružují nadšenci jen jedné konkrétní značky (typu) motocyklu či jde přímo o „MC“ klub, jedno mají společné. Jedná se o jedince, kteří se chtějí sdružovat, vyměňovat informace, řešit společně případné problémy, plánovat společné akce i se na nich společně bavit.

Gullit: „Hodně let jsem byl členem jednoho spolku motorkářů www.K1400.cz, kde jsem prvně okusil, jaký je to jezdit v bandě... kde vše bylo a je dobrovolné a láska k motocyklům velká...ale tím, že v tom spolku je kde kdo, bylo pak snazší přejít k MC. Je až spodivem kolik lidí, kteří jsou i ve vedení některých místních MC, začínalo v K1400.“

Harry: „Nejdříve jsem byl v Chopper Clan MC Bohemia. Většina tam tenkrát ještě jezdila na „japoncích“ poslouchala Doors, King Crimson...“

Dělení těchto klubů a organizací není přesně striktně dáno. Jedná se víceméně o obecné označení, kterým motorkáři rozumí. Řada těchto spolků má snahu napodobovat „MC“ kluby. Ať už se to týká převzatých tradic, zvyklostí, chování či oblékání, což nesou „MC“ kluby s nelibostí. Členové takového spolku jsou často oblečení do rozdrbaných džínových vest a mezi desítkami dalších nášivek na ní mají i lépe či méně zdařilou

napodobeninu „barev“ nebo dokonce nápis MC. Tím ale značně riskují. V zásadě však většinou jde o jedince, kteří mají zájem o podobný životní styl, nemají peníze na cestování a více je baví „klubová zábava“ a různé motorkářské srazy, které jim nahrazují vesnické zábavy. Nejpravděpodobněji je můžete potkat v létě u piva, potící se v koženém oblečení, kterému ovšem nechybí všechny nezbytné a stylové motorkářské propriety. (mc news.cz, online, cit. 2013-02-23)

Harry: „Tak ho zastaviš a řekneš mu a vysvětlíš, jak to je a on to většinou pochopí. Řeknu mu, ať si to nechá doma třeba nad postelí a nenosí to veřejně. Ostatní říkají, že je prudíme, ale pokud chtějí jen jezdit na motorce, tak přece nemusí mít na zádech napodobeninu barev. To si jen na nás hrají...Na tričku nebo mikině je to možné mít, ale když tě nasere, tak mu dáš do držky taky (smích)...“

K dalším motocyklovým organizacím patří sportovní kluby, kterým jde hlavně o soutěžení. Není přitom důležité, zda soupeření probíhá mezi členy navzájem či na úrovni týmů nebo i zemí. Existují však i vyloženě sportovní kluby, které se zúčastňují motocyklových soutěží jako například enduro týmy.

Také cestovatelských a „riding“ klubů, kde se členové zajímají o mototuristiku, není zase tak velké množství, jak by se mohlo na první pohled zdát. Mototuristika je o „volnosti“ na úkor pohodlí, a to každý zdaleka neakceptuje a důležitou roli zde hraje i ekonomika a určitá individualita motorkářů – cestovatelů, kteří nemají až tak velikou potřebu se sdružovat. A tak v této kategorii jde hlavně o komerční organizace, které zajišťují mototuristiku na klíč. Svým řádně platícím členům, nabízejí zajímavé akce jako například přejezdy různých zemí apod., kde mají různé slevy či jiné výhody. Účastníci těchto akcí pak nemusí řešit ubytování, zábavu, technickou připravenost motocyklů atd. (central-scrc.cz, online, cit. 2013-02-23)

Nelze také opomenout veteránské nebo značkové kluby. Tyto kluby obvykle sdružují majitele konkrétní značky motocyklů a svým způsobem mohou být i formou reklamy pro příslušného výrobce nebo jsou jím přímo sponzorováni. Některé z těchto klubů se drží tradice natolik, že uznávají pouze značky motocyklů vyrobených v určitém časovém období nebo se zaměřují na značky již neexistujících výrobců.

Mezi značkové kluby v České republice patří například Harley Davidson Club Praha, BMW Club, Cagiva nebo Ducati Club. Za značkové veteránské kluby můžeme zmínit Český Ariel klub, který sdružuje členy historických motorek italské výroby s dobou výroby převážně z předválečných let. Tyto druhy klubů pořádají akce pro své členy, které jsou buď otevřeny i pro další zájemce, nebo jsou výhradně pro vlastníky konkrétního typu či značky motocyklu.

V současné době lze, vyjma veteránů, vidět na těchto akcích určitý posun od striktního dodržování konkrétní značky, protože tím docházelo k izolování členů těchto klubů a oni sami nebyli často na jiných akcích vítáni. Nicméně je v zájmu každého zúčastnivšího si dopředu zjistit, zda bude na plánované akci se svým motocyklem vítaným hostem.

3.1 Internetové a „virtuální“ kluby

Je důležité se zmínit i o celosvětovém fenoménu jménem internet. A to hlavně z důvodu, že díky němu doznala komunikace mezi motocyklovými kluby značných změn. Internetové spojení vše zjednodušilo. Ať už se jedná o internetové konference, chaty, e-mail, skype, všechno to vedlo ke zrychlení a zlevnění domluvy mezi členy klubu. Mezi dřívější metody spadala písemná komunikace, tištěné pozvánky, vydávání klubového věstníku, zpravodaje apod. A tak například domluva motorkářského srazu na celorepublikové úrovni je dnes mnohem snazší záležitostí.

Tyto komunikační prostředky se ovšem nedají zaměňovat za fungování skutečného klubu. Klub stále tvoří lidé, kteří se znají osobně a jezdí spolu. Na internetu lze v současnosti nalézt množství „spolků“, které například sdružují majitele určitých motocyklů, zcela výjimečně pořádají i společná setkání, ale není to podstatná část jejich existence. Často se při čtení takových webových stránek stává, že není úplně jasné, zda jde o nějakou podobu „internetového“ klubu, za kterým stojí klub opravdový, nebo se jedná o klub, jehož existence je na internetu přímo závislá, ale přesto disponuje množstvím častých společných akcí, na kterých se členové opakovaně setkávají jako

např. klub SCRC⁷ nebo se jedná o pouhý pokec o motorkách či jiných motorkářských aktivitách.

Jmenovaný internetový SCRC je největší mezinárodní touringový klub, který jako komunikační prostředek používá hlavně internet, ale je založený převážně na společných akcích, které se téměř vždy týkají cestování a ježdění na motocyklech. Tím se liší od „virtuálních“ klubů, kde se jednotlivci navzájem neznají. Tento klub sdružuje motorkáře bez rozdílu a omezení a neklade si nároky na teritorium a nemá žádné politické ambice. Členství je dobrovolné, bezplatné a kromě morálních zásad nemá klub na své členy žádné zásadnější požadavky. Existuje zde pro ty, co mají rádi motorky, krásné pocity spojené s pohodovou jízdou, kamarádstvím a přátelstvím podobně „postížených“ lidí. Klub prostě sdružuje jedince, kteří vlastní motocykly kategorie cruiser⁸, jezdí rádi s „partáky“, se kterými si mají co říct, nejsou to jen takzvaní polykači kilometrů a mezi svá hesla řadí: „Celý svět mluví o svobodě a volnosti, ale jen motorkáři ví, o čem je řeč“. (central-scrc.cz, online, cit. 2013-02-23)

Abychom výše uvedené shrnuli. Pro svou častou aktivitu se členové podobných cruisers klubů převážně znají, alespoň v rámci možností každého daného mezinárodního klubu. Internet není cílem těchto klubů, ale slouží jako komunikační prostředek k uspořádání akcí a překlenutí vzdáleností. Členové mají zájem se osobně potkávat a tím i poznávat, jezdit a nacházet společné přátele, které baví podobné věci.

Pokud se tedy chceme ujistit, zda se jedná o podobný, výše uvedený, internetový klub nebo pouze o „virtuální“, lze to zjistit nejlépe z případných příložených fotografií na příslušných webových stránkách. Jakmile na internetových stránkách nebudou vystaveny fotky ze společných akcí, ale budou tam jen takové, které představují samostatně členy, včetně fotek jejich motocyklů, půjde dozajista o „virtuální“ klub. A ten s motorkářskými kluby jako takovými mnoho společného nemá, neboť zde chybí to, co patří mezi nejdůležitější faktory, a to fyzický kontakt.

⁷ SCRC – zkratka pro americký Southern Cruisers Ridding Club, který má chapters po celém světě včetně České republiky

⁸ Slovo cruiser znamená v překladu křižník, což je výstižný výraz pro tento typ motocyklu. Stavba rámu je nízká a dlouhá, posazena na velkých kolech, které jsou ukryty v hlubokých blatnících. Nádrž je zavěšená přes horní část rámu. Cruiser má řídítka většinou rovná, lehce přihnuta k jezdcovi. Sedlo jezdce je umístěno hodně nízko nad zemí. Více jak polovina cruiserů má místo klasických stupaček velmi pohodlné pedály. (star-riders.cz, online, cit. 2013-02-23)

3.2 Motocyklové kluby „MC“

MC kluby patří mezi nejstarší kluby vůbec. Jejich stručná historie je popsána v jedné z následujících kapitol. V zahraničí existuje množství těchto klubů a pro ně platí více než pro jiné, že jsou diametrálně odlišné od ostatních motorkářských spolků či organizací. A jak již bylo uvedeno, mají svá specifická pravidla, vlastní tradice a zvyky. Dostat se mezi členy těchto klubů není jednoduché, někdy to trvá i více let, ale po dlouhé a nelehké zkušební době pak většinou klub nabízí „druhý domov“ a vyžaduje naprostou oddanost.

Gullit: „Klub Wild Horde má po HA velkou váhu na české scéně MC. Členy tohoto klubu jsou opravdoví motorkáři! Skvělý kamarádi a jeden čas jak má druhá rodina! S některými se znám dlouhá léta.“

Harry: „Je to nejvíc co může bejt, je to moje druhá rodina. Jsme jeden za všechny a všichni za jednoho. Už to sice není úplně co dřív, kdy nás bylo jen 10. Já šel do toho, když nás bylo jen osm lidí... Ale to víš, když je víc lidí, tak se to víc rozhádává, je víc názorů. Ale jsme v pohodě...“

V USA se některé tyto kluby podobají více gangům, neboť jejich členové jsou schopni pro klub udělat téměř cokoliv a vědí, že klub se za ně postaví. Největší americké „MC“ kluby mají organizace po celém světě a mnoho dalších klubů s nimi sympatizuje. *„Nezáleží na tom, jak násilnický nebo divný některý chlapi v klubu byli. Bral jsem to vždycky tak, že bych na ně měl dávat bacha a pomáhat jim, jak jen to jde. Pokud poldy nebo můj kurátory sralo, že pomáhám takzvaným otrlým zločincům v klubu, no, byl to jejich problém.“* (Barger, 2004, s. 76)

V sedmdesátých letech minulého století začali být někteří členové „MC“ klubů aktivní na kriminální scéně. Jednalo se zejména o prostituci. Protože kluby mají výbornou organizaci a určitou „moc“ začaly ve svém teritoriu uplatňovat svojí značnou sílu. Kluby sloužily také jako ochranka při různých rockových koncertech a podobných větších akcích. V devadesátých letech přichází nová éra kriminální činnosti těchto klubů, která spočívá hlavně v obchodu se zbraněmi, obchodu s drogami a jejich pozornost se též zaměřuje na vymáhání dluhů. V posledních letech se organizovaný

zločin stává internacionálním. Mocnější kluby pohlcují ty slabší nebo s nimi spolupracují a získají tak teritoria jejich působnosti. (Němec, 2003, s. 256)

Němec dále ve své publikaci (2003, s. 258) ohledně situace v České republice uvádí, že nelze veškeré motocyklové kluby považovat za nebezpečné, protože mnohé z těchto skupin jsou spojeny pouze nadšením k motorkářskému životnímu stylu či obdivem k jednostopým motorovým vozidlům a trestná činnost se jich netýká. Přesto je důležité mít o činnosti jednotlivých motocyklových klubů přehled, včetně nezbytných bezpečnostních informací, neboť tyto skupiny na motorkářských srazech navštěvují kolegové ze zahraničí, kteří ke zločineckým „MC“ klubům patří a mohlo by dojít k začlenění místních „MC“ klubů nebo jejich členů do případných kriminálních aktivit.

Gullit: „ No tak všichni ti, co se označují 1%, jsou na hraně zákona ...dnes ho má vytetovaný kde kdo... i když původně to bylo označení těch, co motorkama žijou. V MC světě je to podobný jako v normálním. Někdo se pohybuje za hranou zákona, někdo je skoro spořádaný občan. Svět MC vezme člověku hodně přátel, ale dá mu na oplátku pár dobrých kamarádů. Překvapilo mě, čím víc jsem byl součástí, tím víc sem si toho vážil. Mezi nimi slovo chlapa platí a dá se na něj spolehnout!“

Harry: „Ne, gang nejsme, ale pro český policajty naočkovaný Amíkama jsme gang a veliký (smích). Jsme také odposlouchávaný, ale neřešíme to, zvykly jsme si na ten pocit a ať alespoň vědí, jak to s námi je. Myslím odposlech jako telefonní monitoring. Říkal jsem svým známým, když mi volaj, ať nemluví o takových blbostech jako třeba o neplacení DPH a tak, že zbytečně riskujou (...) A každý telefon je v současnosti de facto štěnice. Dneska tě zaměřej už v pohodě na dálku přes okenní tabulku. Dnes už jsou takový odposlouchávací možnosti, že kdybys na to myslela, tak by ses z toho musela zbláznit. Vadí nám to, ale co s tím naděláš. Víc to musí srát ty, co to mají jako práci...Vem si, že naše pražská klubovna je pod Cukrákem, kde jsou policajti. Si nás krásně můžou zaměřit... Ne, nemyslíme na to, už jsme se s tou možností odposlechu naučili žít.“

Na české motocyklové scéně působí v současnosti kolem 18 motocyklových klubů. (mcnews.cz, online, cit. 2013-02-23) Počet jejich členů se liší klub od klubu. Každý

z těchto klubů má svůj vlastní název a „barvy“, které jsou nezaměnitelné s ostatními a vlastní klubovnu, kde pořádají pravidelná setkání.

Harry: „Máme přehled o klubech i barvách. U nás v naší zemi máme přehled.“

Při usilování o členství jednotlivce v „MC“ klubech nezáleží na společenském a ekonomickém postavení ani na věku (předpoklad ovšem je, že žadatel o členství je minimálně ve věku, kdy smí řídit motocykl). Ale vyšší věk je poněkud netypický, a to z důvodu, že dle internetových stránek různých klubů většina členů sdílí lásku k motorkám už od dětství, a tak například u padesátiletého žadatele je jeho věk poněkud zarážející. Nelze se totiž v tomto případě vyhnout otázce, jestli začal milovat motocykly až teď nebo proč už členství neřešil dříve. Nicméně právě i z tohoto důvodu, trvá čekatelství na členství léta, aby jedinec poznal, co to všechno obnáší a mohl si včas vše rozmyslet.

Harry: „Věk není překážkou, může klidně někdo přijít i v padesáti, když má zájem, ale většinou, když člověk žije motorkou, tak s ní žije odmala. Ve starším věku to je většinou takový, že to toho člověka přestane brzy bavit. Mám s tím svoje zkušenosti, měli jsme takového prospekta, myslel si, že to obnáší méně starostí. Byl třeba překvapen, že když je třeba pohřeb nějakého člena našeho klubu, že se mu jede na pohřeb vzdát poslední čest. Na party do zahraničí se jezdit nemusí, to je každého věc a taky podle tvých financí, ale na pohřeb ano. Do zahraničí se střídáme, ale za tu republiku, aby tam vždycky někdo byl.“

Gullit: „O členství jsem začal usilovat po několika letech strávených jako podporovatel klubu WHCMC.⁹ Díky jednomu z předních členů jsem šel tvrdě za svým a koupil hned po první motorce HD. Ten také hodně ovlivnil můj život.. A když to vezmu, tak abych to zkusil, mě dokopal stávající Sekretář Hordů, prý jsem ideální adept... Byl jsem hangaround. Obnášelo to jezdit, jezdit a jezdit. Starost o klubovnu a zázemí klubu. Na Party obsluha ...prostě voják! Ale každý, kdo do toho šel, věděl co to obnáší... Trvá to roky.“

⁹ WHCMC – motocyklový klub Wild Horde Czech Motorcycle Club, který má v současnosti dva plnohodnotné chartery – East Chapter a South Chapter

Jedinci, kteří se s klubem dobrovolně ztotožňují, utvářejí mezi sebou silná a pevná pouta. Vzhledem k těmto vazbám se členové těší vzájemné důvěře a je proto nelehkou záležitostí získat podobné členství. To si musí každý zasloužit a hlavně ostatní přesvědčit, že o to být členem opravdu stojí. A klubové akce (zahajování sezóny, svatby, pohřby, oslavy, vyjížďky) soudružnost členů značně podporují.

Také zařazení už existujícího klubu mezi „MC“ není jednoduché, čeká ho ještě dlouhá cesta. Většinou to trvá několik let. Na začátku je parta nadšenců, která má společný zájem. V další fázi je pak vytvořen nějaký spolek, který pokud se rozhodne začít usilovně pracovat na svém zařazení do „MC“, stane se po určité době čekatelským klubem. Následuje seznamování se s ostatními členy a s českou „MC“ scénou vůbec, ježdění na jejich akce a pořádání vlastních srazů. Důležité je také dodržování „čekatelských“ pravidel, které jsou kontrolovány stávajícími „MC“ kluby. Společným úsilím všech členů a postupným přátelením s ostatními „MC“ kluby tak roste naděje na zařazení do „rodiny“ „MC“ klubů.

Aby byl čekatelský klub přijat mezi „MC“ kluby, musí o udělení „barev“ hlasovat zástupci všech fungujících „MC“ klubů v České republice. V případě, že jeden ze zástupců nesouhlasí, klub přijat není a znova se může pokoušet o přijetí až po roce.

Harry: „Všichni se v rámci možností respektujeme a při zvolení dalšího klubu mezi MC má každý klub svůj hlas.“

Jedna z podmínek pro přijetí party motorkářů mezi „MC“ kluby je vlastní „klubovna“. Je to důležité místo k pravidelným schůzkám. Klubovna je používána i na jiné organizované akce a pomáhá vytvářet zázemí klubu. Klubovna je pro mnohé členy dalším domovem. Pro některé se může stát i na čas domovem jediným, ale nelze toho zneužívat.

Harry: „Nebo třeba i v naší klubovně teď přespává kluk, který nemá zrovna kde být. Ale je to jen dočasné, než se mu zlepší situace, udržuje to tam a nesmí se to samozřejmě zneužívat.“

Pokud všichni zástupci odsouhlasí nový „MC“ klub, jedním z jeho úkolů je správa domovského teritoria. Pokud už toto území je z části obsazeno jiným „MC“ klubem, může nastat problém, který se dá vyřešit například sloučením klubů, kdy se slabší klub stává tzv. „supportem“ a přijme barvy klubu silnějšího.

3.2.1 Hells Angels Motorcycle Club „HAMC“

V první polovině roku 1948 vznikl v USA v oblasti San Bernardino klub „Berdo Hells Angels“. Počátky tohoto klubu podnítily zakládání dalších motocyklových klubů po celých státech. V padesátých letech minulého století vznikaly další pobočky motocyklového klubu Hells Angels. Než se tyto pobočky postupně propojily, neměly mnoho společného. Páchaná kriminalita v podobě hromadných nájezdů do určitých míst byla notně přibarvená médií a způsobila, že již na začátku šedesátých let dosáhl tento klub mezinárodního věhlasu. V uvedených letech HAMC rozšířil své působení nejen po celých státech, ale byla založena i zahraniční pobočka na Novém Zélandu. V roce 1969 se připojila pobočka ve Velké Británii. Postupně vznikaly chaptery¹⁰ v Austrálii, Jižní Americe, Jižní Africe a v dalších zemích Evropy včetně států tzv. východního bloku. *„Propojením všech těchto klubů Hells Angels z celého světa vznikla do té doby nevídaná zločinecká struktura působící dnes takřka ve všech rozvinutých zemích světa. Původně malý motocyklový gang ze San Bernardina se stal mateřskou pobočkou a také centrálou největšího motocyklového bratrství „HELLS ANGELS MOTORCYCLE CLUB WORLD.““* (Němec, 2003, s. 255)

Název „Pekelní andělé“ použila v první světové válce jedna stíhací letka a ve druhé světové válce bylo letek s tímto názvem již několik. HAMC ohledně své historie uvádí, že se nechali tímto názvem inspirovat. Barger ve své knize (2004, s. 25) popisuje vznik jejich klubu v Oaklandu roku 1957 s názvem Hells Angels s tím, že vůbec netušili, že v Kalifornii už kluby tímto názvem existují. Zjistili to právě až při cestě do tohoto státu, kde se jim od ostatních Hells Angels dostalo nezištné pomoci. A jako první byl označen tímto názvem právě klub v Berdo. Později se postupně tyto kluby propojily a stanovily svá pravidla. *„V polovině šedesátých let jsme se začali rychle rozrůstat.*

¹⁰ „Chapter“ nebo „Charter“ je výraz pro pobočku mateřského MC klubu pod jehož vedení spadá dané teritorium. Klub nesmí mít méně než 6 členů. Průměrně mívá okolo 20 členů. (Němec, 2003, s. 256)

Jakmile jsme schválili nějaký oficiální klub Pekelných andělů, tento klub se stal odpovědným za to, že v jejich části země nevznikne žádná nelegální klub.“ (Barger, 2004, s. 30). Mezi mýty ohledně podmínek vstupu do klubu Pekelných andělů patří, že prospekt musí někoho zabít. Není tomu tak, protože prospekt je de facto klubovým poskokem. Jedná se čistě o posluhu. Před schůzí musí zkontrolovat klubovnu, zajistit jídlo a pití, uklízet apod. (Tamtéž, 2004, s. 35)

Harry: „Musí stát za barem, má práci a dojíždí a řekneš mu, takhle to musí bejt a on přijede, přiveze něco potřebného do klubovny. S tou přestavbou je teď docela práce. Když jsme zařizovali klubovnu, to se stavělo... Takže prospekt má prostě práci, musí se starat o bar, aby byl bar plnej a aby bylo čisto... A hlídá motorky na chodníku, když přijede někdo na návštěvu, protože každá klubovna nemá svůj prostor, kam se dá vjet. V Americe máš normálně, že všechny motorky jsou často na ulici, třeba klubovnu v New Yorku máš v budově, že máš přímo vchod do baráku, tak tam to prospekti furt perfektně jistěj.“

Na české scéně je hlavním MC klubem 81. Klub Hells Angels MC Bohemia bývá nazýván královským klubem. Při přijímání nových klubů a členů má formality na starosti nejčastěji nejbližší pobočka. Ohledně vzniku HAMC Bohemia byla kontaktována pobočka v Nizozemí.

Harry: „Nejdříve jsem byl v Chopper Clan MC Bohemia. Většina tam tenkrát ještě jezdila na „japoncích“ poslouchala Doors, King Crimson... Po dlouhé cestě tento klub dosáhl na statut Hells Angels MC Bohemia a přisedlal na Harleye...Jeli jsme tenkrát kvůli tomu do Holandska...Byli jsme první z východní Evropy, kdo začal usilovat o připojení k Hells Angels. Byli tam z nás překvapení, ale nakonec se to podařilo. Ale cesta to byla ještě dlouhá...“

Členové HAMC mají silný smysl pro kamarádství a bratrství. Klubová organizace nemá jednotnou formu vedení. V jejich pobočkách nalezneme řadu správních postů, jako prezident, viceprezident, seržant ve zbrani či pokladník. Přitom žádný z členů není

důležitější než kterýkoliv druhý. Ale tak jako v každé jiné skupině podobného ražení, jsou i zde přirození šéfové.

Harry: „U nás platí, všichni dohromady. Tak jsme se domluvili, že všichni společně. Je to všechno na nás. Není tam žádný, co řekne prezident, že to ostatní musejí, je to vlastně jen takový náš mluvčí, aby všichni nemluvili najednou. Platí, co jeden muž, to jeden hlas.“

Hells Angels nemá svá striktně daná pravidla nebo zákony, spíše se jedná o určené jednotlivé normy, které musí jejich příslušníci dodržovat a ctít.

Harry: „Jó, každý klub si to dělá jinak, někdo nemá třeba vůbec poplatky a někdo má třeba stovku, pětikilo a někdo může mít tisícovku i dva litry, na ty stálý věci, jako je klubovna... Poplatky se platěj, ale je to vlastně na chod klubovny. Doma taky platíš za elektřinu, nájem a podobně... Společná práce je pak důležitá, když děláš nějaký společný srazy nebo děláš komerční akce...To jsou vlastně klubové věci, to dělají všichni. Ale většinou má každý svoji práci.“

Klub také, pokud to není nezbytně nutné, nezasahuje do soukromého života členů. Je to jen v případech, pokud to nemá žádný vliv na politiku klubu. Členové se také nevěnují politice, pokud to není součástí činnosti, která se týká motorkářského života, motorkářské kultury nebo motorkářského životního stylu.

Jak již bylo uvedeno, ohledně přijímání nových členů nebo poboček do Hells Angels, má formality, které se týkající této záležitosti, na starosti většinou nejbližší pobočka tohoto klubu. Je důležité podotknout, že HAMC nevyhledává nové pobočky a v žádném případě nedělá nábor nových členů. Pokud jedinec nebo celá skupina má zájem vstoupit do tohoto světového „MC“ klubu, musí si osobně vyhledat jejich pobočku a pokud splní všechny podmínky potřebné pro vstup, je vítán. Vstup ale jednoduchý není, stejně tak jako vstup do české pobočky HAMC.

Harry: „Nejdříve jsou „hangoši“ a pak teprve prospekti. Jsou nám k ruce a zjišťují postupně, co emsíčko obnáší. U nás si zrovna docela máknou, protože si předěláváme

klubovnu, tak je práce dost. Ale běžně třeba, když přijdou ke klubovně, tak hlídají třeba motorky, aby je tam někdo neočesal, takže jsou vlastně u brány ... A nejen očesat, ale může ti někdo i ukrást tu motorku a nebo logo u motorky nebo ti konkurenční klub může i sestřelit motorku, a proto je důležitý, aby tam někdo byl. Takhle člověk může alespoň zareagovat, protože ta motorka je pro tebe nejvíc... (...) Čekatelství je většinou na roky... No, náš prospekt má minimum rok, ale může to být i 5 let, když to neumí, nepochopí to, nebo když ho to přestane bavit. Ale nejčastěji jsou to 2 roky. Ta zkušební doba není o tom, že ho chceš buzerovat, ale je to hlavně kvůli němu, aby pak neříkal, že si to takhle nepředstavoval a že do toho byl víceméně vtažen. Tak ten čas je i na to, aby ses rozhodl i ty sám, když poznáš, co to obnáší, nelíbilo se ti to a odešel jsi včas.“

4 HISTORIE MOTORKÁŘSTVÍ

Pro jedince, kteří jsou součástí motorkářské subkultury, a často se sdružují v MC klubech, představuje motocykl hlavní smysl života. Klub samotný pak nezřídka představuje jejich druhou rodinu. Kde je ovšem počátek toho všeho?

Za kolébku motorkářské subkultury jsou považovány Spojené státy americké, neboť právě zde se tento fenomén rozšířil po návratu veteránů z druhé světové války. Vyrovnávání se s hrůznými válečnými zážitky mělo za následek, že část bývalých vojáků se neztotožnila se životem poválečné Ameriky. Členy motocyklových klubů ve čtyřicátých a padesátých letech se stávali převážně chlápci vyhledávající volnost a dobrou zábavu, a toho se veteránům z války zvláště nedostávalo. (Nichols, 2010, s. 84)

Barger ve své knize (2004, s. 24) popisuje členy motocyklových klubů před druhou světovou válkou jako gentlemany jezdící v pláštích a vázankách. Návrat veteránů z války pak pro mnohé lidi znamenal, v kontrastu s předválečnou érou, počátek doby „desperátských motorkářů“. Autor to líčí následovně: *“Následkem toho se na konci druhé světové války na silnicích objevili agresivní, neklidní, hluční a zběsile odvážní motorkáři, kteří se nebáli jezdit na plnej kotel a na všechno srát.”*

A právě u zmíněných veteránů jsou kořeny současného „desperátského“ vzhledu motorkářů v podobě kožených (dříve leteckých) bund, šátků a brýlí. Vzhled těchto motorkářů v současnosti již není tak jednostranný, přesto tyto prvky oblečení přetrvávají u některých jedinců do dnešních dnů.

V šedesátých letech pak v Americe nastává období rozmachu motocyklových klubů. Dopomáhá k tomu i tehdejší kinematografie, která je bohatá na filmy, kde hlavními hrdiny jsou motorkáři. Mezi nejznámější snímky té doby patří *Beztarostná jízda/Easy Rider*. Mnoho z těchto filmů vykresluje motorkáře jako nebezpečné divousy, což má za následek, že v Evropě vznikají motocyklové kluby v podobě přehnaných verzí jejich amerických protějšků, neboť právě tyto filmy se na starý kontinent dostaly dříve, než samotná motorkářská subkultura. (Nichols, 2010, s. 179)

4.1 Původ termínu „One Percenter“

Po incidentech na motorkářské rally v americkém Hoolisteru roku 1947, které byly médii velice negativně komentovány, ve snaze zmírnit dopad těchto nepříznivých zpráv, vydala AMA¹¹ již známou tiskovou zprávu. Text v ní vysvětloval věci ve smyslu, že tu hrubou a neurvalou část motocyklistické komunity tvoří pouze jedno procento jezdců a zbytek jsou slušní a čestní Američané s rodinami a zaměstnáním. Vznikající outlaw motorkářské kluby přijaly toto pojmenování za své, protože jejich členové, kteří se necítili být součástí poválečné „sterilní“ Ameriky, toto označení brali jako jméno a status se kterým se mohou ztotožnit a „jednoprocentáři“ tak byli na světě. (Nichols, 2010, s. 89) Toto označení „1%“ lze spatřit na jejich džínových vestách či bundách.

Přestože došlo ke vzniku „jednoprocentářů“, kteří jsou na toto označení hrdí, je jisté, že ne všichni „jednoprocentáři“ jsou členy nějakého motocyklového klubu a stejně tak můžeme říci, že ne všichni motorkáři mezi ně patří. Důležitá je také otázka, zdali opravdu všichni tito „jednoprocentáři“ mají na svědomí organizovaný zločin a jinou kriminální činnost, spojenou především s drogami či prostitucí, jak se jim to často připisuje. Nebo i část z nich je také převážně pouhou subkulturou, která je založena na identitě, image a životním stylu. I v současnosti je mediální obraz motorkářů takový, že vyjede-li někdo na harleyi oblečen do černé kůže a vezme-li sebou další dva kamarády, pro běžnou populaci již představuje potencionální hrozbu. Tento obraz je mylný a ví to i většina vlastníků motorek, kteří se již se zápornými reakcemi ohledně jejich koníčka setkali.

V padesátých letech začali „jednoprocentáři“ zakládat své organizované kluby. Měli vlastní politiku a začali se dokonce právně propojovat, aby čelili případným atakům ze strany tisku a mohli redaktory žalovat. V šedesátých letech, která se profilovala ve znamení hippie, nezávazného sexu a drog, se vyrojilo mnoho divoce vypadajících a zarostlých motorkářů, kteří se tak chtěli vyčlenit z konvenční uhlazené společnosti a této hippie svobody si užívali plnými hrstmi. To ale tak úplně nelze říci o „outlaw“ motorkářích, protože jejich kluby byly často striktně vojensky řízené se silnou osobností

¹¹AMA – American Motorcyclist Association – Americká motocyklová asociace

v čele. Proto také vyhovovaly tolika veteránům vrátivším se z druhé světové války, kteří v nich našli své útočiště. (Nichols, 2010, s. 114)

4.1.1 Charakteristické znaky „One Percenter“

Součástí „outlaw“ motorkářů byly dříve v častých případech nacistické atributy, jako německé válečné kříže, odznaky příslušníků SS, hákové kříže a německé přilby. Jednalo se často o „kořist“ veteránů z války, ale právě z důvodů, že šlo o bývalé vojáky, kteří si prošli v Evropě nebo v Tichomoří válečným peklem, se dá předpokládat, že tyto znaky nacismu nebyly nošeny z obdivu ke Třetí říši, ale z obdivu oddanosti k této říši. V současnosti jsou vidět již jen velmi zřídka. *„Ta věc s nacistickými symboly se úplně vymkla z ruky. Andělé, kteří viděli moji sponu, začali shánět cokoli s hákovým křížem nebo nějaký železný kříž. Tenkrát bylo docela snadný najít autentický věci, ukořistěný nacistům, na bleším trhu nebo v obchodech se zbraněma. Kromě toho, nošení těchto věcí lidi zatraceně sralo, a z toho jsme vždycky měli radost...“* (Barger, 2004, s. 32)

Mezi charakteristické znaky těchto motorkářů patří tzv. „barvy“. Ty jsou zosobněním vlajky, církve i bratrství. Tyto klubové barvy se našívají na zadní stranu džínové vesty, ta se tak stává součástí uniformy, kterou člen klubu hrdě nosí, dokud se mu nerozpadne a nedostane novou.

Harry: „Pro tebe taková blbost, špinavá vesta, to je právě to, že v týdle době to nikdo nechápe, že to je pro tebe víc, než nějaký milion. Kdybys měla na jedné straně milion korun a na druhé straně barvy, tak od nás každé sto procentně šáhne po těch barvách a těch peněz se ani nedotkne (...) Ano barvy jsou cenné, ale není to v tom smyslu, jak píšou v knihách, že musíš pro to někoho zabít nebo takovýhle věci, že musíš zbit policajta nebo takovýhle nesmysly tam píšou, to tak fakt není. Každá země to může mít jinak, ale že by museli Pekelní Andělé někoho zabít, tak to není. V klubu má každý svoji práci a za tu nese odpovědnost.

Klubové barvy se skládají z vrchního a dolního pole. Vrchní označuje jméno klubu a dolní jeho odnož. Mezi nimi cirka uprostřed zad je místo pro nášivku znaku klubu. Znaky i nášivka jsou ve dvou hlavních barvách klubu. U Hells Angels je to např.

červená a bílá. Dále nesmí chybět nášivka s označením „MC“ a popřípadě „jednoprocentářský“ symbol. Dále existují různé znaky a emblémy, které označují akce, kterých se jejich majitel zúčastnil nebo kterými vzdává hold svým kolegům, kteří zemřeli. Časté jsou i nášivky loga Harley-Davidson v podobě křídel. Velké verze tohoto loga jsou vidět na spodní straně zad. Někteří motorkáři si přidávají ještě další sadu menších křídel na obou stranách loga. (Nichols, 2010, s.143)

Harry: „My jsme si v barvách prosadili BOHEMIA, chtěli jsme něco, co je stálého... Jednou tam máš Czechoslovakia, pak jsme tam měli Česká a Slovenská federativní republika pak Česká republika a proto jsme chtěli BOHEMIA. A díky tomu nám to trvalo dýl, než jsme je v zahraničí přesvědčili, že tu Bohemii fakt chceme, protože je to původní název Českého území. A oni to nepochopili, proč to chceme, protože když to zadáš do googlu, tak ti nevyjede Česká republika.... Ale Bohemia se nemění, jsme furt Bohemia. Jsme vedeni jako Bohemia – Praha, Bohemia – Ostrava a Nomádi.“

4.2 Vznik prvních motocyklových klubů

K nejstarším motocyklovým klubům, které začaly v USA vznikat již ve 20. letech minulého století, a to převážně na jihozápadním pobřeží, kde se dalo na motorkách jezdit po celý rok, patřil klub 13 Rebels, který byl založen skupinou filmových kaskadérů. Později se objevili Yellow Jacket, Orange County Motorcycle Club, Rams, Checkers a další. V sedmačtyřicátém vznikl známý klub Boozefighters a teprve až dva roky poté vznikla v San Bernardinu skupina motorkářů Hells Angels (Nichols, 2010, s. 100)

Motocyklové kluby byly zakládány především kvůli společné lásce k motorkám, pro společné jízdy, setkávání se a v neposlední řadě, obzvlášť v pozdějších letech, i kvůli vzájemné bezpečnosti díky jednotě celku. Jak již bylo uvedeno, zejména média se zveličením některých událostí ohledně motorkářů postarala o to, že kdo osedlal motocykl, obzvlášť byl-li to chopper, byl pro policejní složky krajně podezřelý. Ale nejen pro policii, i pro běžného občana, ovlivněného novinářskými články, se osamělý jezdec stával hrozbou a relativně snadným terčem. Být členem motocyklového klubu tak umožňovalo přidružit se ke společné jízdě bez pocitu strachu. Avšak obrázek

jedoucí skupiny motorkářů vyvolával mezi lidmi ještě větší zděšení a utvrzoval je v přesvědčení, že jsou to všichni nebezpeční zločinci. Toto široké povědomí nahrávalo zejména „jednoprocentářům“, kteří si strach obyvatel přímo vychutnávali, a působilo jim to potěšení. A policie, ke smůle těch ostatních, je výrazněji nerozlišovala. *„Jízda ve smečce čtyřiceti mašin je dokonalým uplatněním týmové práce a nejlepším příkladem souladu, jaký znám. Představte si princip domina na kolech; jeden malý průser v rychlém pruhu může způsobit katastrofální pád celé skupiny.“* (Barger, 2006, s.61)

Jak již bylo zmíněno, stát se členem motocyklového klubu není jednoduché a podmínky pro vstup se liší klub od klubu. Každý z nich má svá pravidla. Čekatelství může v některých případech trvat i několik let. Spočívá hlavně v prokázání stálé loajality ke klubu v plnění úkolů, a to i dosti nepříjemných, v kteroukoliv denní nebo noční dobu. V posledních desetiletích jsou kluby navíc velmi obezřetné už kvůli možné infiltraci policistou v utajení, jenž je zaúkolován pátráním po případné kriminální aktivitě. A právě ohledně přijímání nových členů a hlavně přijímacích rituálů koluje mezi lidmi, za podpory médií, mnoho legend a mýtů. Mnohé z nich jsou přímo fantaskní.

Harry: „Ne, nemusíš být dealerem drog a ani je nemusíš brát. Včetně těch lehkých. Je na tobě jestli hulíš a tak. Ze zkušenosti ale už víš, že tvrdý drogy ovlivňují osobnost lidí. Když je někdo začne ve velkém brát, začne být sakra jinej, takže mu klub řekne, stala se z tebe smažka, začal jsi krást, jsi mimo, řeš to, jdi se léčit, anebo holt budeš muset vypadnout.“

4.3 Historie motocyklů Harley-Davidson

Pro jedince, kteří jsou součástí motorkářské subkultury a sdružují se často v „MC“ klubech, představuje motocykl, spolu s klubem, hlavní smysl života. Pro ně jsou tyto „mašiny“, jak je mezi sebou členové nazývají, znakem svobody, rebelie, předmětem obdivu a značné úcty. K nejobdivovanějším patří právě Harley-Davidson, a to nejen proto, že se jedná o americkou „legendu“. *„Jedním z důvodů proč Pekelní andělé zůstali věrní firmě Harley-Davidson je ten, že harley můžete vždycky opravit a nezáleží na tom, co se s ním stalo, ledaže by shořel. Proto ještě dneska vidíte na cestách harleye z šestatřicátého. Když je udržujete, jsou nezničitelný“.* (Barger, 2004, s. 49)

Gullit: „ Harley Davidson = navždy. Jezdím na Sportstru a pořád ho vylepšuji k obrazu svému... Na HD nedám dopustit, letos na podzim mi asi i zachránil kůži, když sem v devadesátce srazil srnu a díky tomu, že je Harley z pořádného kusu železa, se mi moc nestalo, ani motorce. “

Harry: „Jednoznačně Harley Davidson. Toho prvního jsem si přitáhl z Německa. Už mám jinýho, ale toho prvního NIKDY neprodám. Byl prostě můj první. “

Historie této značky se datuje k počátku minulého století, kdy William Harley a Arthur Davidson začali po večerech a víkendech skládat a spojovat malé motory s rámy bicyklů. Jejich první zkušební výrobek byl představen roku 1903. O rok později byla jeho vylepšená verze prodána jako „Silent Grey Fellow“. Šlo o prototyp s jednoválcovým motorem o objemu 475 ccm. V následujících pěti letech se jim podařilo vytvořit na 450 motocyklů a o pár let později již firma Harley-Davidson Motor Co (dále H-D) zaměstnávala okolo pěti set zaměstnanců. Pro značnou spolehlivost jejich motocyklů se zvýšil jejich prodej i díky zájmu policejních motorizovaných jednotek, pro které byla tato vlastnost rozhodující. Jejich vážnou konkurencí byla společnost Indian, a to až do roku 1953, kdy zkrachovala. V konkurenčním boji firmě pomáhala hlavně vítězství na závodních okruzích. H-D se proto zaměřila i na stavbu závodních motocyklů. V roce 1936 pak vyrobila velmi populární motocykl Knuckelhead. (Garson, 2010, s. 17, 22)

Druhá světová válka byla pro H-D určitým mezníkem. Armáda si roku 1939 ověřovala různé Harleye-Davidsony a Indiany, ale měla vysoké nároky. Motocykl podle jejich představ byl sestrojen na základě tehdy oblíbeného Flatheadu 750. Soutěž o zakázku nakonec vyhrála H-D. Podařilo se jí vyhovět všem armádním požadavkům. Jejich nový model měl úspěch a objednávky narůstaly. Roku 1941 bylo vyrobeno přes 88 000 těchto motocyklů. (Tamtéž, 2010, s. 35)

V poválečných dobách se H-D musela vyrovnat s konkurencí. Původně šlo hlavně o britské stroje Triumph, Norton, BSA a Enfield. Později se k nim připojila invaze japonských strojů. H-D na to reagovala výrobou nového motoru Panhead a uvedla na trh nový model S nazývaný Hummer. O něco později následovaly další populární

modely. Koncem 50. let přišel H-D se Sportsterem, který měl konkurovat britským sportovním strojům a nový hit byl na světě. Sportster byl pro firmu určitým riskem, ale stal se mezinárodně uznávaným strojem a H-D to přineslo prestiž. (Garson, 2010, s. 61)

V 50. letech po krachu firmy Indian tak zůstává Harley-Davidson jedinou americkou firmou vyrábějící motorky a pro mnohé Američany mají punc přitažlivosti a respektu. V 60. letech docházelo k vylepšením Sportsterů a počátkem 70. let se na trhu objevil motor s kubaturou 1000 ccm, což zaktivizovalo policii, aby vydala různé druhy omezení.

4.3.1 Chopper

Samostatnou kapitolou jsou choppery. K jejich předchůdcům patří upravené motorky – „bobbery“, které vznikaly ve 40. a 50. letech, a to odstraněním „nepotřebných věcí“ jako větrných štítů, sedlových brašen. Jejich vlastníkům šlo o odlehčení stroje. Odstraněny byly i přední blatníky a ty zadní byly též hodně přistřiženy. (Tamtéž, 2010, s. 121)

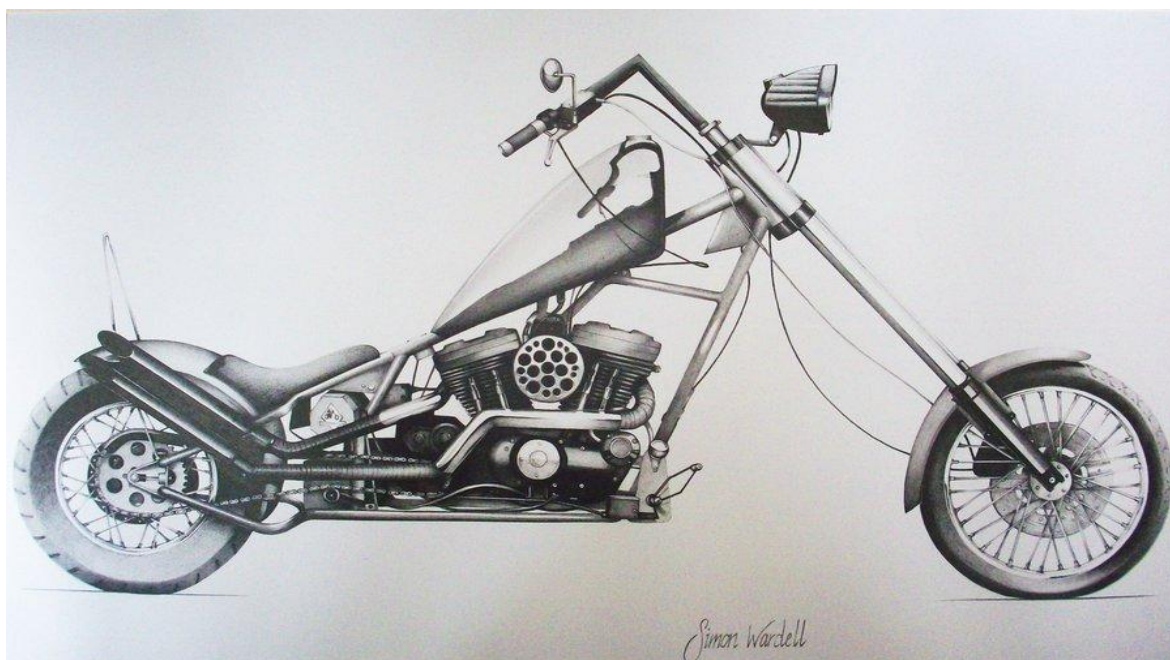
Choppery začaly vznikat ve velkém v 60. letech pod rukama „outlaws“ motorkářů, kteří si tak vytvářeli své originální „custom“ motocykly. Zpočátku se jednalo převážně o odmontování různých vylepšovacích prvků u sériově vyráběných motocyklů a přidání širokých pneumatik. Žádné nadstandardní doplňky tehdy nebyly v prodeji, a tak se jednalo hlavně o krácení blatníků a ořezání zbytečných plechů kapoty. (Garson, 2010, s. 122) *„Když si koupíte novou motorku, má standardní vybavení. Nejprve sundáme čelní sklo, pak shodíme sedlový brašny a vyměníme velký hnusný staromódní sedadlo (s pružinami) za menší, úzký. Ani nepotřebujeme všechny ty světla. Přehnaně velké reflektor nahradíme menším a místo rovných řídítek namontujeme zvednutá (...) Pak vyhodíme přední blatník, zadní přirůzneme nebo vyrobíme menší (...)“* (Barger, 2004, s. 47)

Chopperů začalo postupně přibývat, a to podnítilo vznik nového motocyklového odvětví a i v současnosti jde o velmi výdělečný business. Oblíbenost chopperů vzrůstala také mezi mládeží, která se ráda ztotožňovala s tím, co bylo v tehdejší „uhlašené“ Americe považováno za „špatné“. K výrazným prvkům chopperů té doby byla prodloužená

vidlice. Motorka s dlouhým předkem vypadala velmi efektně a získala si velkou oblibu, a to i přes ztrátu dobré říditelnosti a problémy s brzdami.

Od garážových vylepšovačů, kteří se učili chybami, protože hodně chopperů v té době skončilo na prvním železničním přejezdu, na kterém se neodborně prodloužená vidlice z provizorních materiálů rozpadla a často rozbila nejen motorku, ale zranila i jezdce, uběhla dlouhá doba. Dnes se jedná nejen o vizuální efekt a s tím spojenou podporu individualismu, ale také o technické vylepšení stroje. Výkonnější motory, úpravy podvozku zdokonalují řízení a chování motorky při jízdě.

Obrázek 1: Chopper

Zdroj: simwar.deviantart.com, *Harley-Davidson-Chopper*, cit. 2013-03-10

5 POJEM A VÝZNAM MÉDIÍ

Pojem „médiá“ (z lat. medium, což znamená prostředí, prostředek, to, co zprostředkovává děj) nemá přesně vymezené hranice. Pod „masovými médii“ pak již zpravidla rozumíme periodický tisk neboli časopisy a noviny určené široké veřejnosti, televizní a rozhlasové vysílání a v dnešní době i veřejně dostupné informace na internetu v podobě zpravodajských portálů, serverů typu You Tube či autorských blogů. (Jirák, Köplová, 2009, s. 21)

Masová média nás provázejí prakticky na každém kroku a stále více zasahují do různých aspektů našeho života. V motorkářské subkultuře hrají podstatnou roli. Tato role je převážně negativní, protože o této skupině média informují veřejnost z velké části záporně. Ponechme stranou skutečnost, že negativní posuzování je z části oprávněné, neboť kdyby s touto subkulturou nebyl žádný problém, neměla by média o čem referovat, ale je nebezpečné a zavádějící informovat pouze takto jednostranně. Tento problém pouze negativního posuzování se táhne s touto subkulturou prakticky již od jejího vzniku. Přitom média by měla být hlavně objektivní.

V současné době je proto velice důležité, aby se společnost naučila co nejvíce orientovat ve světě, ve kterém žije a porozumět vlivu médií, jak na ní mohou působit a působí. Média totiž dokážou přitáhnout pozornost veřejnosti k vybraným osobám nebo skupinám či událostem. „*Propůjčují věcem (osobám, skupinám) status a legitimitu. Učí veřejnost o nich (ne)uvažovat jistým jazykem, jistým způsobem a v určitých souvislostech. Přesvědčují veřejnost o (ne)pravdě, (ne)pravosti či (ne)důležitosti všeho více či méně (ne)možného a (ne)představitelného.*“ Tím ale dochází u publika k ovlivnění jeho mínění, názorů a chování, a to ovlivněním samotné konstrukce reality a představy společnosti o ní. (Urban, Dubský, Murdza, 2011, s. 62)

Abychom se vrátili k objektivitě, tak McQuail ve své publikaci (2007, s. 172) uvádí, že objektivita tvoří specifickou formu mediálního působení a zvláštní postoj k úloze shromažďovat, rozšiřovat a zpracovávat informace. Mezi hlavní rysy objektivit dle McQuaila patří: „*Osvojení si pozice odstupu a neutrality ve vztahu k předmětu zpravodajství (tedy vylučování subjektivního pohledu či osobního zaujetí); absence stranění (to znamená nestavět se ve sporech na ničí stranu a zdržet se jakékoli*

předpojatosti); oddanost přesnosti a dalším kritériím pravdivosti (jako jsou relevance a úplnost); absence skrytých motivů nebo služby třetí straně.“

V tomto podání se jedná o dokonalou formu zpravodajské práce, která je spojena se svobodou, neboť právě ona je tou nepostradatelnou podmínkou pravdivosti a nepředpojatosti. Faktem zůstává, že zmiňovaná svoboda v sobě zahrnuje i právo být předpojatý, či stranit apod. Ale v tom případě by se média podle svých prohlášení neměla zaštiťovat tvrzením, že si velmi cení objektivitu v nejrůznějších významech slova. Přitom je zřejmé, že část společnosti očividně chápe princip objektivního jednání, a toto jednání pak napomáhá k podpoře důvěry veřejnosti, k postojím a informacím, které média poskytují. (McQuail, 2007, s. 173).

Jedná se o tzv. „mediální gramotnost“, která se týká dovedností, znalostí a porozumění, které jedincům umožňují bezpečné a účinné využívání médií. Mediální gramotnost je důležitá z důvodu, že: *„pro uživatele médií je obtížné intuitivně určit, kterou funkcí a do jaké míry je motivováno to či ono mediální sdělení – zda potřebou ekonomické úspěšnosti (to nejpravděpodobněji), touhou vzdělávat či bavit, nebo snahou přispět k informovanému rozhodování občanů v dané společnosti, popř. ovlivnit politické postoje.“* (Jiráková, Köpplová, 2009, s. 372-3)

Dle McQuaila (2007, s.94) existuje dvojí pohled na média. Jeden pohled pesimistického rázu spojuje média s problémy rychlého soustředování hospodářského i kulturního života do velkých měst na úkor venkova, společenskou mobilitou a jejím úpadkem. Dodnes jsou média slučována s rozvrácením společnosti a s předpokládaným vzrůstem negativního chování jedinců a zločinnosti. *„Kromě toho zobrazují alternativní hodnotové soustavy, a tím potenciálně oslabují vztah k tradičním hodnotám.“* Druhý „optimistický“ pohled na média je pak založen na úplně odlišných charakteristických rysech masové komunikace - například: *„schopnost sjednocovat rozptýlené jedince v jedno velké publikum, nebo nabídkou společné množiny hodnot, idejí a informací pomáhá integrovat nově příchozí do městského společenství a formovat jejich totožnost.“* Lze tedy konstatovat, že masová média jsou schopná společenskou pospolitost podpořit, ale i rozvrátit.

Nabízí se tedy, mimo jiné, otázka, zda média podporují nebo potlačují formování identity založené na subkultuře? Ohlas médií ohledně motorkářské subkultury je popsán v následující kapitole.

5.1 Ohlas motorkářské subkultury v médiích

Mediální obraz „outlow“ motorkářů je desítky let převážně tentýž . V očích běžného jedince vyvolává většinou představu organizovaných gangsterů v kůži, jejichž koníčkem jsou motorky, drogy, zbraně, rvačky a v neposlední řadě prostituce.

Tomuto obrazu napomohla v USA převážně 60. léta minulého století, kdy někteří motorkáři, vyjímajíc se z konvenčnosti, byli už ze své podstaty proti tehdejšímu společenskému zřízení a líbilo se jim „děsit“ své spoluobčany svým zjevem v podobě dlouhých a zacuchaných vlasů, plnovousů, umaštěného a roztrhaného oblečení. A protože uvedená léta byla převážně ve znamení hippies, sexu, drog a rock'n'rolu, tak ani motorkáři v umaštěných hadrech nechtěly stát stranou. A to všechno byla voda na mlýn pro mnohá média.

Prapůvod tohoto poněkud jednostranného pohledu na motorkáře má kořeny v protispolečenských aktivitách, které se odehrály čtvrtého července roku 1947 na rally AMA Gypsy Tour v kalifornském Hollisteru. Přestože výtržnosti na této rally nevybočovaly nijak zvlášť extrémně z řady, jak potvrdili mnozí z místních obyvatel, v červencovém čísle magazínu Life se objevil senzační článek a snímek s opilým motorkářem, který odstartoval fenomén motorkáře jako nového amerického zla. (Nichols, 2010, s. 89)

Ačkoliv některým účastníkům o samotné závody nešlo a raději se předváděli při vlastních předváděcích jízdách a jiných divokých akcích na hlavní třídě ve městě, což vyvrcholilo povoláním pětiset kalifornských dálničních hlídek, kalifornské státní policie s místní policie, aby je vyprovodili z města. Nic na způsob „znasilňování“ města se nekonalo, ale přesto to bylo asi na městečko Hollister dost. Tisk označil za hlavní viníky kluby Boozefighters, Galloping Gooses, Satan's Sinners, Satan's Daughters a Winoes. *„Byla by to skvělá reportáž pro CNN, ale s tou výjimkou, že CNN by přinesla fakta a ne nějakou vysoce zmanipulovanou fikci podle skutečné události, vyrobenou pro*

větší prodej novin a magazínů. Nad tím se shoduje většina motocyklových historiků“.
(Garson, 2010, s. 53)

Po incidentu v Hollisteru následovaly následujícího roku motocyklistické akce v kalifornském městečku Riverside, které byly tiskem taktéž zveličeny a kdy se v novinách objevovaly titulky typu „Motocyklisté se zmocnili města“ a podobně. Na tyto články reagovala i místní policie a 17. července 1948 úřad riversideského šerifa zveřejnil otevřený dopis tisku, kde uváděl věci na správnou míru s tím, že se žádný vikendový teror s invazí motocyklových násilníků nekonal. Většina z celkového počtu 46 zatčení (většinou neuposlechnutí veřejného činitele či narušování veřejného pořádku) se odehrála v centru města a tisíce motocyklistů, kteří přijeli na motocyklové klání, které bylo schváleno Americkou motocyklovou asociací, se nacházely několik kilometrů od města. Nicméně zástupce šerifa Robert Abbot outlow motorkáře varoval, že nebudou tolerovat závodění v rychlosti na silnicích a jiné nebezpečné hrátky (Nichols, 2010, s. 97).

Roku 1972, v rámci svého výročí, se Magazín Life rozhodl opět otisknout tutéž titulní stránku, která se vztahovala k incidentu v Hollisteru. Těžko říci, jestli to bylo proto, aby veřejnost „nezapomněla“ nebo aby jim to opět zvýšilo prodejnost či byl důvod jiný. Každopádně fotografie motocyklu upozorňovala čtenáře, že ti „špatní“ preferují značku Harleye. Po padesáti letech oslavil Hollister výročí události z roku 1947. Akce se zúčastnilo na šedesát tisíc motocyklových nadšenců a Ellen Brown, ředitelka hollisterského nezávislého setkání, pro New York Times uvedla, že větší strach šel z policie a jednotek SWAT rozložených na střechách, než z účastníků samotných. (Garson, 2010, s. 54,59)

Ale ať už šlo tenkrát v Hollisteru o fikci nebo o pravdivá fakta více či méně tiskem upravená, jednu zásadní věc to znamenalo. Začalo se mluvit o motorkářské subkultuře, a to převážně v negativním slova smyslu.

Pokud vezmeme v potaz ohlas v českých médiích, tak vzhledem k tomu, že tu nemají své zastoupení všichni velcí rivalové tzv. velké čtyřky „MC“ klubů, nekoná se na české moto scéně nic tak dramatického, aby se to dostávalo na první stránky novin. Výjimkou byl rok 2005, kdy v Praze na koupališti Džbán měl mezinárodní sraz klub Hells Angels

MC. Titulky a články novin byly v té době více než zajímavé a nenechaly téměř nikoho na pochybách, že se bude konat v Praze něco nebezpečného.

Pekelní andělé už zaměstnali celníky; Motorkáři zrušili kvůli policii spanilou jízdu; Pekelné anděly hlídá na Džbánu transportér – to jsou některé z titulků na internetovém portále iDNES, které informovaly o policejních manévrech ohledně uvedeného srazu a o „gangu“ HAMC jako takovém. Přestože poslední den byl zveřejněn článek pod titulkem *Pekelní andělé se rozloučili bez výtržností*, kde se uvádělo, že víkendový sraz Pekelných andělů se nesl v poklidném duchu a ani dle výpovědí lidí nebyl žádný problém, roku 2010 se na dalším celosvětovém srazu HAMC v Praze situace, ohledně informování v médiích, nezměnila. Mezi titulky z té doby můžeme uvést *Na Prahu se valí motorkáři, policie zesiluje své hlídky v ulicích*. Přestože i tento průběh akce byl bezproblémový, je velká pravděpodobnost, že pokud v tomto „policejním“ státě, jak naši republiku někteří nezvali, ještě sraz v budoucnu bude, náhled médií bude zřejmě tentýž. (iDNES, online, cit. 2013-02-18)

V roce 2011 vyšel na portále iDNES článek *Česká policie se obává růstu násilí spojeného s motorkářskými gangy*, kde mimo jiné policie varuje, že jejich podíl především na násilné trestné činnosti bude narůstat. *"Je registrována činnost motocyklových gangů, které odpovídají kritériím zločinecké skupiny a které se na území České republiky podílejí na celé řadě závažných trestných činů," stojí v Konceptu boje proti organizovanému zločinu na období let 2011-2014, který dostala vláda z ministerstva vnitra.*" (iDNES, online, cit. 2013-02-18) V článku se dále uvádí, že policie vykresluje motorkáře jako kriminálníky, avšak konkrétní případy jejich závažné trestné činnosti uvést odmítla a novináři byli odkázáni na dubnové zatčení motorkáře z téhož roku, kde ovšem šlo o skrývajícího se Němce patřícího k zahraničnímu MC klubu Bandidos a nikoliv o příslušníka ze tří českých HAMC nebo někoho z jejich spřátelených klubů. Skoupí na slovo zůstali však i motorkáři, neboť tuto zprvu odmítli jakkoliv komentovat.

Harry: „Máme s novinářema špatné zkušenosti. I z televize. Většinou rozhovor sestříhají tak, jak to vyhovuje jim a odpovídá to jejich představám o nás a pak je člověk akorát nasranej, že ho to stálo tolik času a je z toho taková sračka.“

Pro detektivy z Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu mají české „MC“ kluby stejnou strukturu a páchají stejnou trestnou činnost jako zahraniční motorkářské kluby Hells Angels. Otázkou zůstává, pokud policie odmítá sdělovat bližší informace o jejich závažné trestné činnosti, zda se opravdu v českých poměrech jedná o nebezpečné gangy, zabývající se obchodem se zbraněmi, drogami, prostitucí a další podobnou závažnou trestnou činností, nebo jsou zatím jen svéráznou subkulturou s potencionální možností zapojení se do organizovaného zločinu v té míře, kterou známe ze zahraničí?

ZÁVĚR

Záměrem mé bakalářské práce bylo charakterizovat motorkářskou subkulturu, představit tento osobitý svět a alespoň trochu přispět k částečnému odhalení mýtů a polopравd, které toto společenství obklopují. Dostupná literatura je ohledně této literatury skoupá a ani mně se nepodařilo úplně nahlédnout pod pokličku tohoto světa. Stalo se tak jen do té míry, která mi byla dovolena.

Motorkářskou subkulturu a hlavně „MC“ kluby obklopuje aura tajemna, která ale postupně začíná mizet. Přestože si mnozí spojují toto společenství jen s agresivitou a problematickým chováním, měla jsem možnost nahlédnout pod povrch věcí a ujistit se, že u všech členů tomu tak rozhodně není. Pokud při rozhovoru s vámi sedí naproti zarostlý a potetovaný chlap, který vzbuzuje spíš antipatie než sympatie a pak začne mluvit o chvíli, kdy si šel pro svůj první těžce vydělaný motocykl, jak si ten nádherný okamžik absolutního štěstí musel prožít a že čím déle je v klubu tím více si přátelství ostatních členů váží, začnete přemýšlet o tom, že věci nebudou všechny takové, jaké se zdají na první pohled být.

Cílem této práce nebylo dopodrobna tuto subkulturu analyzovat ani rozebírat všechny její styly, symboly a pravidla a už vůbec ne ji vyzdvihovat nebo zatracovat. Pokusila jsem se pouze přiblížit jejich svět a zjistit, čím podstatným se od většinové kultury liší. Zjistila jsem, že sice mají rozdílné chování a prožívání, jiný životní styl a hodnotový systém, ale i mezi nimi existují tací, kteří obětují většinu svého volného času pro klub a svůj motocykl a na druhé straně i zde existují takzvaní „pozěří“, kteří jsou v této subkultuře spíše pro formu než její obsah. A tím se vlastně od většinové společnosti příliš neliší.

Motorkářská identita, která je utvářena symbolickými hranicemi motocyklového světa, která zahrnuje motocyklové akce, vyjížděky, srazy a u „MC“ klubů je navíc zesílena dlouhotrvajícími a komplikovanými obřady je to, čím se tato subkultura od mainstreamu převážně liší. Motorkaření samo se zakládá zejména na dojmech, zážitcích a pocitech, které se vytváří z členství, které staví na vzájemné soudružnosti a kamarádství, zrovna tak jako z jízd na motocyklech a dalších klubových aktivitách.

Média a motorkářská subkultura je pak kapitola sama pro sebe. Pravděpodobně se asi jen tak brzy nepodaří této skupině vymanit se z jejího negativního posuzování, ale je nutné poznamenat, že si to značnou měrou zaviňuje sama. Když už ne vždy svými skutky, tak rozhodně svým „no comment“. A právě toto nekomentování událostí, ke kterým jsou motorkáři vybízeni někdy samotnými novináři, a které je pochopitelné, neboť špatných zkušeností s médii mají dost, přispívá k prohlubování nepochopení jejich osobitého světa ze strany veřejnosti.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

BARGER, Ralph. *Svoboda: kréda ze silnice*. 1. vyd. Praha: Talpress, 2006, 231 s. ISBN 80-719-7286-X.

BARGER, Ralph, Keith ZIMMERMAN a Kent ZIMMERMAN. *Pekelný anděl: život a doba Sonnyho Barger a motocyklového klubu Pekelných andělů*. 1. vyd. Praha: Talpress, 2004, 213 s. ISBN 80-860-9673-4.

ČERMÁK, Ivo. *Lidská agrese a její souvislosti*. 1. vyd. Žďár nad Sázavou: Fakta, 1998, 204 s. ISBN 80-902-6141-8.

FISCHER, Slavomil a Jiří ŠKODA. *Sociální patologie: analýza příčin a možnosti ovlivňování závažných sociálně patologických jevů*. 1. vyd. Praha: Grada, 2009, 218 s. Psyché (Grada). ISBN 978-802-4727-813.

GARSON, Paul. *Born to be wild: historie amerických motorkářů a motocyklů 1947-2002*. 1. vyd. Překlad Jiří Ulbrich. Žďár nad Sázavou: Bodyart Press, 2010, 311 s. ISBN 978-80-904365.

HEBDIGE, Dick. *Subkultura a styl*. Překlad Miroslav Kotásek. Praha: Dauphin, 2012, 239 s. ISBN 978-807-2721-979.

JANDOUREK, Jan. *Průvodce sociologií*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008, 208 s. ISBN 978-80-247-2397-6.

JANDOUREK, Jan. *Sociologický slovník*. 1. vyd. Praha: Portál, 2001, 285 s. Sociological papers, 01:1. ISBN 80-717-8535-0.

JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Masová média*. 1. Vyd. Praha: Portál, 2009, 413 s. ISBN 978-807-3674-663.

MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. 3 vyd. Překlad Marcel Kabát. Praha: Portál, 2007, 447 s. ISBN 978-807-3673-383.

Mozaika v re-konstrukci: formování sociálních identit v současné střední Evropě. 1. vyd. Editor Csaba Szaló, Igor Nosál. Brno: Masarykova univerzita. Mezinárodní politologický ústav, 2003, 235 s. Sborníky, Sv. č. 17. ISBN 80-210-3306-1.

NĚMEC, Miroslav. *Mafie a zločinecké gangy: aktuální problémy vzniku, výskytu a působení zločineckých gangů a mafii a boj proti nim*. 1. vyd. Praha: Eurounion, 2003, 390 s. ISBN 80-731-7026-4.

NICHOLS, Dave. *One percenter: legenda o motorkářích mimo zákon*. Žďár nad Sázavou: Sowulo Press, 2010, 271 s. ISBN 978-80-903957-9-4.

PONĚŠICKÝ, Jan. *Agrese, násilí a psychologie moci v životě i v procesu psychoterapie*. 2. dopl. vyd. Praha: Triton, 2010, 172 s., Psyché, sv. 64. ISBN 978-807-3873-783.

SMOLÍK, Josef. *Subkultury mládeže: uvedení do problematiky*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010, 281 s. ISBN 978-802-4729-077.

ŠMÍD, Tomáš a Petr KUPKA. *Český organizovaný zločin: od vyděračů ke korupčním sítím*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2011, 348 s. ISBN 978-802-1056-183.

URBAN, Lukáš, Josef DUBSKÝ a Karol MURDZA. *Masová komunikace a veřejné mínění*. 1. vyd. Ilustrace Zdeněk Prošek. Praha: Grada, 2011, 230 s. Žurnalistika a komunikace. ISBN 978-802-4735-634.

Seznam použitých zahraničních zdrojů

JENKINS, Richard. *Social identity*. Third edition. Oxon: Routledge, 2008, ISBN10: 0–415–44848–4

Seznam použitých internetových zdrojů

CENTRAL-SCRC.CZ. *Central Bohemian Chapters SCRC*. [online]. 2011 [cit.2013-02-23]. Dostupné z: <http://www.central-scrc.cz/>

ČTK. *iDNES.cz. Sraz Pekelných andělů skončil, motorkáři odjíždějí z Česka*. [online]. © 30. 05. 2010 [cit. 2013-02-18]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/sraz-pekelných-andelů-skoncil-motorkari-odjizdeji-z-ceska-pna-/domaci.aspx?c=A100530_180015_domaci_vel

ČTK. *iDNES.cz. Pekelní andělé už zaměstnali celníky*. [online]. © 24. 06. 2005 [cit. 2013-02-18]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/pekelní-andele-uz-zamestnali-celníky-dsl-/domaci.aspx?c=A050624_110209_domaci_jpl

ČTK. *iDNES.cz. Motorkáři zrušili kvůli policii spanilou jízdu*. [online]. © 25. 06. 2005 [cit. 2013-02-18]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/motorkari-zrusili-kvůli-policii-spanilou-jízdu-fum-/krimi.aspx?c=A050625_132001_krimi_ton

Fryšajová E. *iDNES.cz*. *Na Prahu se valí motorkáři, policie zesiluje své hlídky v ulicích*. [online]. © 27. 05. 2010 [cit. 2013-02-18]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/na-prahu-se-vali-motorkari-policie-zesiluje-sve-hlidky-v-ulicich-p8u-/domaci.aspx?c=A100527_1391578_praha_itu

MC NEWS.CZ. *Svět českých MC*. [online]. 2011 [cit.2013-02-23]. Dostupné z: http://www.mcnews.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=307:svt-eskych-mc&catid=40:eska-mc-scena

MF DNES. *iDNES.cz*. *Pekelné anděly hlídá na Džbánu transportér*. [online]. © 24. 06. 2005 [cit. 2013-02-18]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/pekelné-andely-hlida-na-dzbanu-transporter-f2l-/domaci.aspx?c=A050624_170421_domaci_mad

SIMWAR.DEVIANTART.COM. *Harley-Davidson-Chopper* [online]. 2010 [cit.2013-03-10]. Dostupné z: http://browse.deviantart.com/?q=harley-davidson-chopper#/art/Harley-Davidson-Chopper-305715272?_sid=20d4400c

STAR-RIDERS.CZ. *Motocykly – chopper, custom nebo cruiser?* [online]. 2010 [cit.2013-02-13]. Dostupné z: <http://www.star-riders.cz/clanky/motocykly-chopper-custom-nebo-cruiser/>

Třeček Č., Werner L. *iDNES.cz*. *Česká policie se obává růstu násilí spojeného s motorkářskými gangy*. [online]. © 22. 08. 2011 [cit. 2013-02-18]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/policie-se-pripravuje-na-motorkarske-gangy-fmn-/krimi.aspx?c=A110817_111109_krimi_cen

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Chopper	45
--------------------------	----

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A – Rozhovory s respondenty	I
---	---

PŘÍLOHY

Příloha A – Rozhovory s respondenty

Gullit – respondent č.1

– rozhovor ze dne 20.02.2013

Vzpomeneš si na moment, kdy tě začali motorčky zajímat?

Když mi bylo 20, tak v ulici kde bydlím, měli tři sousedi choppery. Přitahovalo mě to, jak psa kost. V roce 2001 jsem poprvé osedlal svou první motorku, najezdil na ní přes 56 000 km a pak hned sem koupil HD. Dneska už začínám svou třináctou sezónu a myslím, že když Bůh dá, budu jezdit do smrti.

Co bylo podnětem k tomu, že jsi začal usilovat o členství v MC klubu Wild Horde?

Mezi MC se pohybuji 5 let a mám mezi nimi hodně přátel po celé republice. Hodně let jsem byl členem jednoho spolku motorkářů www.K1400.cz, kde jsem prvně okusil, jaký je to jezdit v bandě...kde vše bylo a je dobrovolné a láska k motocyklům velká...ale tím, že v tom spolku je kde kdo, bylo pak snazší přejít k MC. Je až spodivem kolik lidí, kteří jsou i ve vedení některých místních MC, začínalo v K1400. O členství jsem začal usilovat po několika letech strávených jako podporovatel klubu WHcMC. Díky jednomu z předních členů jsem šel tvrdě za svým a koupil hned po první motorce HD. Ten také hodně ovlivnil můj život.. A když to vezmu, tak abych to zkusil, mě dokopal stávající Sekretář Hordů, prý jsem ideální adept.

Proč právě tento MC klub – Wild Horde? Čím tě oslovil, lákal?

Klub Wild Horde má po HA velkou váhu na české scéně MC. Členi tohoto klubu jsou opravdoví motorkáři! Skvělý kamarádi a jeden čas jak má druhá rodina! S některými se znám dlouhá léta.

Byl jsi nejdříve „HANGAROUND“ a co to obnášelo?

Byl jsem nejdříve hangaround. Obnášelo to jezdit, jezdit a jezdit. Starost o klubovnu a zázemí klubu. Na Party obsluha ...prostě voják! Ale každý, kdo do toho šel, věděl, co to obnáší... Trvá to roky.

Vyžaduje tvůj MC klub nějaké povinné tetování, nebo je to dobrovolné?

Tetování je dobrovolné, znaky klubu jsou skoro tabu... ty dnes v klubu Wild Horde může mít dlouholetý člen.

Souhlasíš s názorem, že tetování prostě k motorkaření patří? A máš sám nějaké?

Neříkám, že to k motorkářství patří, ale v MC světě je to jeho součást. Tetování mám a pořád v něm pokračuji. Je to stejné jako když si upravuji motorku podle sebe. Takový nekončící příběh...nejde přestat.

Jaký je hlavní rozdíl mezi MC kluby a ostatními motorkářskými spolky?

Rozdíl ..! Pro MC je na prvním místě klub! A motorka je třešinka na dortu. A motorkaření život. Někteří pro ni i dýchají! Kdežto u spolků je to víkendová záležitost a spíš koníček, ale tím neříkám, že jsou míň motorkáři.. je to o lidech. Někdo to má jako pózu a někdo jako svůj život...i mezi MC jsou pozěři.

Je u tvého MC klubu povinný druh oblečení, např. kůže, křivák a podobně nebo je to jedno a můžeš jezdit klidně v pohodlnějším textilu? A co na motorku obvykle nosíš ty?

V klubu WHcMC je povinná vesta! Na party je třeba mít supportní oblečení WHcMC - trika, mikiny pokud nejsi člen, a tím, že máš Barvy, je tvá příslušnost zřejmá. Nejradši jezdím v džínách...pevný tenisky, triko a textilní bunda. Prostě na pohodu a vzadu na moto... nepromokavý spacák, a to stačí!

Co pro tebe znamená skutečnost, že jsi členem MC klubu? A co pro tebe znamená motorkářský životní styl, proč to máš rád?

To, že jsem součástí WHcMC , znamená pro mne, že mám kolem sebe skvělé lidi s láskou k motorkám. A spousta nevšedních zážitků... Proč jezdím? Motorka se stala mou součástí, je to jako moje druhé srdce! Bez jízdy bych už to nebyl já. Tvrdě sem na HD dřel, abych si ho koupil, když sem si pro něj byl na Šalamounce, tak sem si na dvorku tam vedle něj sed a poslal všechny pryč...měl sem V.V. zaplatit –prodejce... tehdy sem řek, ať počká, že to musím vstřebat. To byl moment mého absolutního štěstí! A každá jízda někam za hranici všedních dní mě dělá šťastným!

Na jakém typu motorky jezdíš? Máš nějakou značku konkrétně v oblíbené a proč?

Harley Davidson= navždy . Jezdím na Sportstru a pořád vylepšuji k obrazu svému... Na HD nedám dopustit, letos na podzim mi asi i zachránil kůži, když sem v devadesátce srazil srnu a díky tomu že je Harley z pořádného kusu železa, se mi moc nestalo, ani motorce.

Jak vnímáš vztah veřejnosti k MC klubům nebo k motorkářům vůbec?

Veřejnost i obyčejní motorkáři mají k MC vztah většinou špatný. Je to z toho, že kolem MC je hodně tajemna (které poslední dobou mizí). A taky proto, že kde se většinou MC ukázaly, tak došlo k bitkám, kde kdo zkusil, jaký jsou tvrdí. Nebo když si MC hájily jejich „ nepsaná pravidla“ o nošení barev. Veřejnost bere podle mě motorkáře jako magory, co se chtějí zabít a předvádět, i když v poslední době, čím víc je motorka dostupná, tak se z ní stává dopravní prostředek, jako auto. A motorkář je kde kdo. Je to škoda!

MC kluby jsou v zahraničí (hlavně v USA) vnímány jako gangy spojené s organizovaným zločinem. Jde o něčem podobném mluvit i v souvislosti s českou MC scénou?

Česká MC scéna je zvláštní, tady je královská 81 a ostatní kluby je podporují. Není to jako jinde, kde 81 mají konkurenty (Bandidos, Mongols, Outlaws) takzvaně velká čtyřka. I když v posledních letech se sem některé kluby tlačí, zatím se ale neuchytily. Podle mě je to ale jen otázka času... A zločin...? No tak všichni ti, co se označují 1%, jsou na hraně zákona...dnes ho má vytetovaný kde kdo... i když původně to bylo označení těch, co motorkama žijou. V MC světě je to podobný jako v normálním.

Někdo se pohybuje za hranou zákona někdo je skoro spořádaný občan. :D Svět MC vezme člověku hodně přátel, ale dá mu na oplátku pár dobrých kamarádů. Překvapilo mě, čím víc jsem byl součástí, tím víc jsem si toho vážil. Mezi nimi slovo chlapa platí a dá se na něj spolehnout! Občas mě mrzí, že díky práci a rodině jsem to dost omezil. Ale kontakt sem nepřerušil. Hlavně jezdím!

Harry – respondent č.2

– rozhovor ze dne 12.02.2013

Vzpomeneš si na moment, kdy tě motocykl poprvé oslovil?

To bylo ještě v předškolním věku. Soused předělal malou motorku tak, abychom na ní mohli po louce řídit. To nám bylo kolem šesti let. Nejprve jsme jezdili jen na jedničku, nevěděli jsme, že existuje nějaké řazení a taky jak jsme byli prekové, tak jsme na všechno nedosáhli, ale postupně jsme rostli a zlepšovali se i v jízdě...Vzpomínám rád...bylo to super.

Jaký je tvůj oblíbený motocykl?

Jednoznačně Harley Davidson. Toho prvního jsem si přitáhl z Německa. Už mám jinýho, ale toho prvního NIKDY neprodám. Byl prostě můj první.

A jak to všechno začalo, kdy jsi se stal členem HAMC NOMADS BOHEMIA?

Nejdříve jsem byl v CHOPPER CLAN MC BOHEMIA. Většina tam tenkrát ještě jezdila na „japoncích“ poslouchala Doors, King Crimson... Po dlouhé cestě tento klub dosáhl na statut HELLS ANGELS MC BOHEMIA a přesedlal na Harleye...Jeli jsme tenkrát kvůli tomu do Holandska...Byli jsme první z východní Evropy, kdo začal usilovat o připojení k Hells Angels. Byli tam z nás překvapení, ale nakonec se to podařilo. Ale cesta to byla ještě dlouhá...

Co obnáší být prospektem (čekatelem) HAMC?

Nejdříve jsou „hangoši“ a pak teprve prospekti. Jsou nám k ruce a zjišťují postupně, co emsíčko obnáší. U nás si zrovna docela máknou, protože si předěláváme klubovnu, tak je práce dost. Ale běžně třeba, když přijdou ke klubovně, tak hlídají třeba motorky, aby je tam někdo neočesal, takže jsou vlastně u brány ... A nejen očesat, ale může ti někdo i ukrást tu motorku a nebo lego u motorky nebo ti konkurenční klub může i sestřelit motorku, a proto je důležitý aby tam někdo byl. Takhle člověk může alespoň zareagovat, protože ta motorka je pro tebe nejvíc...

A jak dlouho čekatelství trvá?

No jsou to většinou roky... No, náš prospekt má minimum rok, ale může to být i 5 let, když to neumí, nepochopí to nebo když ho to přestane bavit. Ale nejčastěji jsou to 2 roky. Ta zkušební doba není o tom, že ho chceš buzerovat, ale je to hlavně kvůli němu, aby pak neříkal, že si to takhle nepředstavoval a že do toho byl víceméně vtažen. Tak ten čas je i na to, aby ses rozhodl i ty sám, když poznáš, co to obnáší, nelíbilo se ti to a odešel jsi včas.

A čekatel má na něco nárok, nebo je to jen poskok?

Zúčastňuješ se jízd a všech schůzí a máš vlastně část barev. Máš spodky, máš vpředu uvedeno prospekt a na zádech domovenku, to je vlastně to, kam patříš. Jedná se o část barev. My jsme si v barvách prosadili BOHEMIA, chtěli jsme něco, co je stálýho... Jednou tam máš Czechoslovakia, pak jsme tam měli Česká a Slovenská federativní republika pak Česká republika a proto jsme chtěli BOHEMIA. A díky tomu nám to trvalo dýl, než jsme je v zahraničí přesvědčili, že tu Bohemii fakt chceme, protože je to původní název Českého území. A oni to nepochopili, proč to chceme, protože když to zadáš do gúglu, tak ti nevyjede Česká republika.... Ale Bohemia se nemění, jsme furt Bohemia. Jsme vedeni jako Bohemia – Praha, Bohemia – Ostrava a Nomádi. Nomádi jsou vlastně kočovníci bez domova...

Takže na vestě máte Prague, Ostrava, Nomads ?

Ano, vpředu. No, to už je ale domovenka ve státě. Nomádi, to byli vlastně původní členi, ke kterým patřím...V Chlumu Svaté Maří, paradoxně nedaleko poutního místa (smích), máme svoji klubovnu a tu si představujeme a děláme vlastně větší klubovnu.

A jak je to s hlasováním? Jak se rozhodne, že prospekt se stane členem?

Ohledně přijetí za člena musí všichni souhlasit. Pokud někdo něco proti němu má, tak to řekne, a když má pádný argument, tak se to respektuje.

Už se stalo, že jste někoho nevzali?

No nestalo, po 3 letech už poznáš člověka. Musí stát za barem, má práci a dojíždí a řekneš mu, takhle to musí bejt a on přijede, přiveze něco potřebného do klubovny. S tou přestavbou je teď docela práce. Když jsme zařizovali klubovnu, to se stavělo... Takže prospekt má prostě práci, musí se starat o bar, aby byl bar plnej a aby bylo čisto... A hlídá motorky na chodníku, když přijede někdo na návštěvu, protože každá klubovna nemá svůj prostor, kam se dá vjet. V Americe máš normálně, že všechny motorky jsou často na ulici, třeba klubovnu v New Yorku máš v budově, že máš přímo vchod do baráku, tak tam to prospekti furt perfektně jistěj.

Co pro tebe znamená, že jsi se stal členem HAMC?

Nejvíce co může bejt, je to moje druhá rodina. Jsme jeden za všechny a všichni za jednoho. Už to sice není úplně co dřív, kdy nás bylo jen 10. Já šel do toho, když nás bylo jen osm lidí... Ale to víš, když je víc lidí, tak se to víc rozhádává, je víc názorů. Ale jsme v pohodě... Když jsme jezdili venku, to bylo supr, ty vole. A já ještě s tou mojí angličtinou...

Učil ses anglicky?

Angličtinu jsem už nechal bejt. Ven vždy s ostatními jede někdo, kdo dobře anglicky mluví a navíc, když dáš pětku, tak si rozumíš se všema... Proto nechci mít ani žádnou funkci, jsem pohodlnej. Já jsem byl takovej i na vojně, tam jsem taky nechtěl žádnou frčku, abych neměl odpovědnost.

Takže nemáš žádnou funkci?

Ne, nemám žádnou funkci...

A jaké tam vlastně máte funkce?

Prezident, viceprezident, pokladník...

A platíte nějaké poplatky?

Každý klub to má podle sebe a povětšinou se poplatky dávají, aby bylo na pokrytí klubovny a takovejch věcí...

Takže poplatky nejsou pravidelné např. měsíčně?

Jó, každý klub si to dělá jinak, někdo nemá třeba vůbec poplatky a někdo má třeba stovku, pětikilo a někdo může mít tisícovku i dva litry, na ty stálý věci, jako je klubovna... Poplatky se platěj, ale je to vlastně na chod klubovny. Doma taky platíš za elektřinu, nájem a podobně... Společná práce je pak důležitá, když děláš nějaký společný srazy nebo děláš komerční akce... To jsou vlastně klubové věci, to dělají všichni. Ale většinou má každý svoji práci.

A zánik členství?

Není problém. Pokud teda nejseš vyhozenej a máš přitom klubové tetování... to si musíš nechat odstranit... Když chceš sám odejít, tak to jen poznamenáš, kdy jsi odešel. Když odejdeš v dobrým, to znamená, že jsi neokradl klub nebo něco podobného, tak si k tetování přidáš jen datum, kdy jsi odešel.

A už jste také někoho vyřadili?

No, stává se to. Když si někdo začne dělat jen sám na sebe. To tam jeden kluk, kterej byl od začátku s náma, kterej k nám přišel a byl dost v pohodě. On tomu dal všechno, ty jo. On se objevil, pomáhal, staral se o trička a tyhle klubový věci a najednou bylo divný, že je málo peněz. On je soukromě používal a myslel, že je vrátí. Ale my mu nevěřili, ztratil důvěru. Ale stane se, to víš...

Vraťme se ještě k vašemu vedení, má třeba prezident právo veta nebo máte všichni stejný hlas?

To máš z knížek, vid'? U nás platí všichni dohromady. Tak jsme se domluvili, že všichni společně. Je to všechno na nás. Není tam žádný, co řekne prezident, že to ostatní musejí, je to vlastně jen takový náš mluvčí, aby všichni nemluvili najednou. Platí, co jeden muž, to jeden hlas.

Máte nějaká klubová pravidla a nějaká motorkářská?

To jsou de facto pravidla daná, chování k jiným motorářům se nedá naučit, každý to má nějak hozený...Někdo se rád pere, někdo ne. Základní klubové pravidlo je chránit si své barvy, aby ti je nikdo nevzal.

To se stává?

Nám se to nestává.

Je to potupa, když ti někdo barvy vezme?

No, to z toho jsou pak bitky, když ti chce někdo šáhnout na tvoje barvy...

Vždyť je to taková umaštěná vesta.

Pro tebe taková blbost, to je právě to, že v týdle době to nikdo nechápe, že to je pro tebe víc, než nějaký milion. Kdybys měla na jedné straně milion korun a na druhé straně barvy, tak od nás každé sto procentně šáhne po těch barvách a těch peněz se ani nedotkne.

To se pro ty barvy tak obětujete, že jsou pro vás tak cenné?

Ano, ale není to v tom smyslu, jak píšou v knihách, že musíš pro to někoho zabít nebo takovýchle věci, že musíš zbit policajta nebo takovýchle nesmysly tam píšou, to tak fakt není. Každá země to může mít jinak, ale že by museli Pekelní Andělé někoho zabít, tak to není. V klubu má každý svoji práci a za tu nese odpovědnost.

V knihách jsou také uvedené informace, že když má např. Pekelný Anděl vytetovanou na ruce pavučinu, tak to znamená, že někoho zabil.

To ti nikdo neřekne, některá tetování mají svůj význam, to se píše i v těch knížkách, že když dáš někde do držky policajtovi, že si tam taky můžeš dát nějakou nášivku, a když tě pak chytne silniční kontrola, tak oni to znají ti policajti, tak si tě pak pěkně vychutnají, ale to je jen venku... U nás to není... Když tamhle na přechodu přejedeš člověka a zabiješ ho, tak si tam teoreticky taky můžeš dát, že jsi zabil člověka...jsou to blbosti... nebudu to více rozvádět...

Ženy mohou nosit barvy?

Ženské je nosit nemůžou, některé jezdí dobře, ale když tak to jsou jen cestovatelské kluby, nejsou to „emsíčka“ a nebo jde jen o čistě komerčárnu, že si to prostě koupíš. Když si třeba koupíš choppera od Hawk. Můžeš být členem, platíš příspěvky, dáš si na záda znak „Hawk“. To mají ženský taky, platíš příspěvky, když neplatíš, tak to členství zaniká. Ale tam se mezi sebou členi neznají, tam žádné služby nejsou, tam je to de facto jen o penězích, že si to koupíš. Je to čistě komerční věc.

Takže ženy členy MC klubu být nemohou. A co přítelkyně, manželky?

Jóóó „batohy“, ty jezdit můžou, ale na schůze nechodí. Na srazy jezdit můžou, ale služby tam žádné nemají. Byla tady skupina holek, které usilovaly být MC klubem, ale vydržely to asi jen čtyři roky a pak někam zmizely... Už je nevidáme... ženský dlouhodobě soudržný klub nevytvoří... si myslím...

Pokud bych byla muž, milovala motocykly a chtěla se k vám přihlásit, co mám dělat?

Najít si základní informace na internetu, najdeš tam i nejbližší adresu klubovny, tak můžeš přijít a zeptat se, když o tom nevíš nic. Ale v dnešní době už je to dost známé. Věk není překážkou, může klidně někdo přijít i v padesáti, když máš zájem, ale většinou, když člověk žije motorkou, tak s ní žije odmala. Ve starším věku to je většinou takový, že to toho člověka přestane brzy bavit. Mám s tím svoje zkušenosti, měli jsme takového prospekta, myslel si, že to obnáší míň starostí, že když je třeba pohřeb nějakého člena našeho klubu, že se jede na pohřeb mu vzdát poslední čest. Na party do zahraničí se jezdit nemusí, to je každého věc a taky podle tvých financí, ale na pohřeb ano. Do zahraničí se střídáme, ale za tu republiku aby tam vždycky někdo byl. Pohřby v uvozovkách taky nejsou povinné, ale je tam vždycky z každé země nějaký zástupce... Ještě se nestalo, aby na pohřbu zástupce z nějaké země chyběl.

A co motorkářské svatby?

No jsou, ale jsou klubový, těžko si můžeš pozvat na svatbu půl světa. Jsou svatby, ale dělá se to všechno jen klubový. Je to individuální.

Je vyžadováno v HAMC povinné tetování?

Není, je to dobrovolný, ale když odcházíš, je to na dohodě s klubem. Pokud odejdeš ve zlým, s tím, že jsi udělal ňákou potvoru na klub, třeba finanční nebo na někoho něco řekl. Bavíme se o tetování klubovém, to znamená, že máš vlastně tohle (ukazuje mi své tetování znaku Pekelných andělů), to máš tohleto křídlo třeba na zádech. A de facto ty barvy, to je jakoby chráněný, taková asociace, znaky nepatří členům, ale klubu. Začínáme si to chránit, aby ti to nemohli policajti zabavovat, když někoho zadržej, aby to museli vydat. Máme to ošetřený. Ale myslím, že jenom my. Jiný emsíčka to asi nemají. Tetování se zbavit musejí ty, co byli vyhozeni a udělali něco špatnýho. Může si to nechat odstranit sám, má na to určenou nějakou dobu, aby to sundal. Pokud odejde sám, třeba ze zdravotních nebo finančních důvodů a klub ho třeba nepřesvědčí, aby zůstal, že to není žádný problém, že třeba nebude muset nějakou dobu platit poplatky, tak mu klub nebrání, aby odešel. Pak si tam přidá datum odchodu, ale ve spojení s klubem je i dál. U nás se to prakticky nestalo, to spíš venku, ale ti, co jsou tam od začátku, ty skalní, tak ty neodcházejí nikdy, je to jejich svět. My máme jenom podmínku, aby naši členi nebyli v ňáký státní složce, jako třeba u hasičů, prostě koho platí stát, tak takovýho člena nechceme.

Co třeba obyčejní úředníci?

Úředníky jó, prostě jen ne složky pod ministerstvem vnitra a podobně, jako jsou třeba záchranáři, vojáci, hasiči, policajti... A také ne ty, kteří mají větší funkci, jako například starostové a tak...

Jaký je podstatný rozdíl mezi MC kluby a těma ostatníma?

Ten hlavní je ten, že my prudíme ty druhý (smích).

To už jsem slyšela, že prý vám vadí, když si někdo dá něco napodobujícího barvy na záda. Když někoho takového potkáte, co si hraje na tvrďáka z MC klubu, jak tedy reagujete?

Tak ho zastavíš a řekneš mu a vysvětlíš, jak to je a on to většinou pochopí. Řeknu mu, ať si to nechá doma třeba nad postelí a nenosí to veřejně. Ostatní říkají, že je prudíme, ale pokud chtějí jen jezdit na motorce, tak přece nemusí mít na zádech napodobeninu

barev. To si jen na nás hrají...Na tričku nebo mikině je to možné mít, ale když tě nasere, tak mu dáš do držky taky (smích)... a mají to i holky v těch cestovatelských klubech i jiný holky, ale mají tam kolečko a mají tam napsaný třeba veverky (smích).

Holky taky zmlátíte?

Ne, holky ne. Aspoň jsou označený, vid'?' A potom jsou policajti „Black Dogs“ vlastně, a ty si znaky na záda dali a řekli, že si to dají, protože můžou vlastně všechno a pokud je někdo napadne, že na něj okamžitě podají trestní oznámení.

Takže na ty si nedovolíte?

No těm nedovolíme přístup na naše srazy... V tom vedení jsou vlastně ty policejní páky, tam je vlastně generál a má pohůnky pod sebou...Ale oni stejně na srazy nejezdí, anebo bez barev, neoznačení, ale na každém emsíčkovém srazu je přeškrtlá ta hlava, že nejsou vítáni. Ale oni tam přijedou někdy v civilu a stejně dostanou do držky, protože se vožerou... On je „plešatej“, nikdo ho nikdy neviděl a začne tam machrovat, tak dostane do držky a už se tam nikdy neukáže. No ale ještě jsem neřekl informaci ohledně nových klubů, když vznikne nový klub, který se teď dal dohromady, není důvod, proč by emsíčko nezískaly. Ale naše republika je malá, emsíček je tady už dost, ale pokud by opravdu to byli lidi, který o to vážně moc stojej a chtěli by něco i obětovat, můžou to mít, ale budou jako klub. Ale nesmí bejt blízko nich nějaký jinej klub, což většinou všude je, takže se pak většinou přidáš, spojíš.

Četla jsem, že je v České republice něco okolo 18 MC klubů. A poznáte si ty barvy?

Máme přehled o klubech i barvách. U nás v naší zemi máme přehled.

Co si mám představit pod komerčním srazem?

Na komerčních akcích se teď většinou prodělává a zanikají, protože dříve bylo srazů málo a motorkáři na ně hojně jezdili, takže se to zaplatilo. Máš třeba vstupní poplatek 300,- Kč na tři dny a přitom jsou tam dobrý kapely. Teď je toho hodně, motorkáři přijedou a řeknou, že je to drahý, že jdou radši do hospody a odjedou. Na těchto srazech mají emsíčka separé, motorky mají třeba za šňůrou, oddělené od ostatních a hlídají jim to prospekti. Některým klubům to vadí, ale je to hlavně proto, že někdo o půlnoci

ožralej půjde okolo tvý motorky, povalí ji, ty mu sice dáš do držky, ale tu škodu ti nikdo nezaplátí. To se začalo dělat jen kvůli tomuto. Ne, že by emsíčka se chtěli za každou cenu separovat. Prostě ty víš, že tam můžeš mít brašnu a veškerý věci, doklady, že to nemusíš cpát do stanu nebo někam, kde budeš spát. Tím se také lišíme od těch normálních klubů. Také třeba tím, že si na silnicích pomáháme. Ale už také nezdravíme jiný. Dříve jezdilo motocyklů málo, znali jsme se, teď má nějakého skútra kde kdo, to bychom se uplácali...Pomáháme si třeba tím, že když letíme na sraz do jiné země, platíme letenku, ale přespáváme u nich a naopak. Nebo třeba i v naší klubovně teď přespává kluk, který nemá zrovna kde být. Ale je to jen dočasné, než se mu zlepší situace, udržuje to tam a nesmí se to samozřejmě zneužívat.

V Americe nebo v západní Evropě jste tvrdě vnímáni jako gangy, kteří mají co dočinění s organizovaným zločinem...

Ano, i tady jsme vnímáni jako gangy, protože naši policajti jsou strašně ovlivnitelní. Přitom u nás zdaleka nic podobného jako v zahraničí není. Ale dělali jsme tady náš celosvětový sraz a naši policii diktovala americká FBI, jak na nás a naši policejní vlezdoprdelkové...Třeba, když před lety slavila v Anglii královna své kulaté narozeniny, chtěla tam mít všechny zástupce subkultur, včetně Pekelných Andělů, tak ji to Amíci rozmlouvali, ale ona řekla, že to prostě k Anglii patří, že je to OK a že je tam chce. A u nás se dělaly zátarasý a šílené prověrky, jako by měla přijít zkáza na celou Českou republiku, prostě slušná hysterie. Před Džbánem u fakulty nás zátarasama lifrovali do koridoru, fotili nás zepředu a ze strany. Tak tomu policajtovi říkám, že co blbnou, že ten sraz není nic mimořádného, že je prostě jen každý rok a pokaždé v jiné zemi a že zase skončí. Byl to takový ten týpek z kriminálky, žádný blbec a ten mi řekl, že sám neví, proč je to takhle hustý. Prostě nařízení. Tady u nás je také zřízena na policii skupina, která nás má na starosti jako emsíčka, ale na rozdíl od Ameriky, tady to teda mají celkem pohodlný (smích). Vždyť tady z velké čtyřky jsme jenom my.

Mám to chápat tak, že když tady není nikdo jiný z velký čtyřky MC klubů, tak tu nemáte žádného nepřítele?

Ne, tady v českých poměrech nemáme v MC klubech žádného nepřítele. Všichni se v rámci možností respektujeme a při zvolení dalšího klubu mezi MC má každý klub

svůj hlas. Musíme si akorát dávat bacha v zahraničí, kde velká čtyřka má své celé zastoupení. Třeba, když přejíždíme přes teritorium Banditos MC, tak bychom měli zakrýt barvy a neprovokovat, je to pravidlo o ničom, nehrajeme si na to a nezakrýváme se. A zatím dobrý...

Takže tady v České republice prostě gang nejste?

Ne, gang nejsme, ale pro český policajty naočkovaný Amíkama jsme gang a veliký (smích). Jsme také odposlouchávaný, ale neřešíme to, zvykly jsme si na ten pocit a ať alespoň vědí, jak to s námi je. Myslím odposlech jako telefonní monitoring. Říkal jsem svým známým, když mi volaj, ať nemluví o takových blbostech jako třeba o neplacení DPH a tak, že zbytečně riskujou.

A co štěnice v klubovnách?

Nevím, to ani nemusí být štěnice. A každý telefon je v současnosti de facto štěnice. Dneska tě zaměřej už v pohodě na dálku přes okenní tabulku. Dnes už jsou takový odposlouchávací možnosti, že kdybys na to myslela, tak by ses z toho musela zbláznit. Vadí nám to, ale co s tím naděláš. Víc, to musí srát ty, co to mají jako práci... Vem si, že naše pražská klubovna je pod Cukrákem, kde jsou policajti. Si nás krásně mohou zaměřit... Ne, nemyslíme na to, už jsme se s tou možností odposlechu naučili žít.

A drogy? Pokud chceš být členem Pekelných Andělů v České republice, musíš být dealerem drog?

Ne, nemusíš být dealerem drog a ani je nemusíš brát. Včetně těch lehkých. Je na tobě jestli hulíš a tak. Ze zkušenosti ale už víš, že tvrdý drogy ovlivňují osobnost lidí. Když je někdo začne ve velkém brát, začne být sakra jinej, takže mu klub řekne, stala se z tebe smažka, začal jsi krást, jsi mimo, řeš to, jdi se léčit, anebo holt budeš muset vypadnout.

Ohledně napadení vašeho člena? Jak postupujete?

Nemůžeme si dovolit, abychom byli otloukánci. Aby si třeba v hospodě kdejaký blbec řekl...hele tamhle sedí ten č...k z emsíčka, dáme mu do držky. Tohle se stává. Musíme se chránit. Kluci mají teď zrovna podmínky. Stalo se to, že došlo ke konfliktu s vojákama. Namakaní, měli výcvik proti zabití a dostali od nás do držky. Bylo to fifty

fifty. Ten jeden se doslova posral strachy. To víš, my bojujeme vším, co je po ruce... Nakonec utekli a podali na nás trestní oznámení, ale to víš, máme blbou pověst, nepřiměřená obrana a taky jsme museli platit za to, že nějakou dobu byli v nemocnici. Začalo to rvačkou, ten napadený nás zavolal na pomoc, my si takhle pomáháme... A tyhle frajeři to neunesou, a místo aby nám to oplatili, tak dávají trestní oznámení. Přece, když se v hospodě porveš, tak se hned nezaštiťuješ policajtama? Chlapský přece je, tak příště dostanete vy a víc a ne hned pomoc, pomoc policie a přitom to byli velký cvičený hromotluci a kluci byli proti nim docela malí... Prostě se chráníme, chráníme si naše barvy a je to všechno o motorce a svobodném stylu, který teda už není tak svobodný, jak kdysi býval, dneska je bodový systém, tak už musí být člověk opatrnější, aby mohl jezdit, protože kriminály jsou plný ne nějakých zabijáků, ale většina je tam za mařenku – maření výkonu úředního rozhodnutí...

Oblečení máte předepsané?

Oblečení není předepsané, jenom ty barvy a není pravda, že ji vyměníme, až se na nás rozpadne, klidně po pěti letech můžeš zažádat o novou, dle opotřebovanosti. Kůže je praktická věc, já jezdím nejradši v džínách nebo v maskáčích. Není povinnost nosit kůži. Pro motorkáře je dobrá kvůli zimě a taky proti tomu, když se vybouráš, že se neodřeš, džíny se většinou prodřou a odřenina děsně bolí. Pokud potkáš motorkáře v kratšasích, tak to je ten typ, co jede jen kolem komína a kterej to fakt ještě nezažil. Také je dobré mít pevnou obuv, ale na motorce, třeba já osobně, nosím vojenskou pevnou obuv, pevnej kotník. Německý kanady jsou dobrý. Český kanady, to je u kotníku pěkná žvýkačka, to se moc hejbe a není to moc pevný. Takže kůže není z hlediska image důležitá, ale když má někdo rozum a zkušenosti, tak ji mívá. Doba jde dopředu, už se dají nosit i některé textilní ohozy, jsou pro nás sice trochu k smíchu, ale proč ne, je to každého věc.

A co image? Plnovousy a dlouhé vlasy stále nosíte?

Tak dlouhé vlasy už máme jenom dva. Všichni chodí na plešato a dlouhé vousy jsou při rvačkách dosti nepraktický. Ne, ohledně image ohoz není tak důležitý, nic nemáme striktně dáno. Barvy jsou důležitý...

Ještě poslední otázka, co Pekelní Andělé a novináři?

Máme s nima špatné zkušenosti. I z televize. Většinou rozhovor sestříhají tak, jak to vyhovuje jim a odpovídá to jejím představám o nás a pak je člověk akorát nasranej, že ho to stálo tolik času a je z toho taková sračka.

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Hana Procházková

Obor: Sociální a mediální komunikace

Forma studia: kombinované bakalářské studium

Název práce: Motorkářská subkultura a její ohlas v médiích

Rok: 2013

Počet stran textu bez příloh: 46

Celkový počet stran příloh: 16

Počet titulů českých použitých zdrojů: 16

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 1

Počet internetových zdrojů: 10

Vedoucí práce: Mgr. Libor Svoboda, Ph.D.